

ໂຄງການສົ່ງເສີມການປູກຝັດອາຫານສັດສໍາລັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ (FSP)

ໂຄງການສົ່ງເສີມການປູກຝັດອາຫານສັດສໍາລັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ແມ່ນ ໂຄງການລະດັບພາກພື້ນ ໃນ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ໂດຍໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍ ເຫລືອຈາກ ອົງການເພື່ອການພັດທະນາສາກົນຂອງອົດສະຕາລີ (AusAID) ເຊິ່ງຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິຫານໂດຍສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາເຂດຮ້ອນ (CIAT) ແລະ ອົງການຄົ້ນຄວ້າວິທະ ຍາສາດຂອງອົດສະຕາລີ (CSIRO) ເຊິ່ງໄດ້ ເລີ່ມຕົ້ນ ປະຕິບັດໂຄງການມາແຕ່ ປີ 1995. ໂຄງການສົ່ງເສີມການ ປູກຝັດອາຫານສັດ ສໍາລັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ເປັນໂຄງການທີ່ປະສານ ລະຫວ່າງ ຊາວກະສິກອນ, ນັກພັດ ທະນາກອນ ແລະ ນັກຄົ້ນຄວ້າ ຢູ່ ໃນປະເທດຕ່າງ ໆ ເຊັ່ນ ອິນໂດເນເຊຍ, ສ ປ ປ ລາວ, ມາເລເຊຍ, ຟີລິບປິນ, ໄທ, ຫວຽດນາມ ແລະ ຈີນ. ຈຸດປະສົງ ຂອງໂຄງ ການ ແມ່ນ ເພື່ອພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີຝັດອາຫານສັດ ຮ່ວມ ກັບຊາວກະສິກອນ ໃນເຂດພູດອຍ, ເຊິ່ງເປັນເຂດທີ່ມີທ່າແຮງ ໃນການປູກຝັດອາຫານສັດ ເພື່ອ ເປັນອາ ຫານສັດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.

ປັ້ມຫົວນີ້ ໄດ້ຈັດພິມຂຶ້ນ ຢູ່ ສ ປ ປ ລາວ ໂດຍ ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ສະກຸບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ

ການພັດທະນາ ເຕັກໂນໂລຊີພືດອາຫານສັດ ຮ່ວມກັບ ຊາວກະສິກອນ

ຈະເຮັດແນວໃດ ໃນການຄັດເລືອກ ແນວພັນພືດອາຫານສັດທີ່ດີ ເພື່ອແນະນຳໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ
ຢູ່ ເຂດອາຊີ ຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້

ແປ ແລະ ຮຽບຮຽງ ໂດຍ

ພອນປະເສີດ ເພັງສະຫວັນ

ວັນທອງ ແພງວິຈິດ

ໂດຍ Peter M. Horne ແລະ Werner W. Stür

ຈັດພິມໂດຍອົງການຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳຂອງອົດສະຕາລີ (ACIAR) ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳເຂດຮ່ອນສາກົນ (CIAT)
ACIAR Monograph No. 70

ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳນາ ໆ ຊາດ ຂອງອົດສະຕາລີ

Australian Center for International Agricultural Research (ACIAR)
GPO Box 1571,
Canberra, ACT 2601
Australia
Tel: (61 2) 62170500
Fax: (61 2) 62170501
E-mail: aciarc@aciarc.gov.au

ອົງການເພື່ອການພັດທະນາສາກົນຂອງອົດສະຕາລີ

Australian Agency for International Development (AusAID)
GPO Box 887
Canberra, ACT 2601
Australia
Tel: (61 2) 6206 4000
Fax: (61 2) 6206 4880
E-mail: infoausaid@ausaid.gov.au

ໂຄງການສົ່ງເສີມການປູກພືດອາຫານສັດສຳລັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ

Forages for Smallholders Project (FSP)
c/o CIAT Regional Office
Makati Central P.O Box 3127
1271 Makati City
Philippines
Tel: (63 2) 845 0563
Fax: (63 2) 845 0606
E-mail: ciat-asia@cgiar.org

ISBN 186320 292 7

ໂດຍ: Horne, P.M. and Stur, W.W. (2000) ການພັດທະນາ ເຕັກໂນໂລຊີພືດອາຫານສັດ ຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ:
ຈະເຮັດແນວໃດ ໃນການຄັດເລືອກແນວພັນ ພືດອາຫານສັດທີ່ດີ ເພື່ອແນະນຳໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນ ຢູ່ ອາຊີ ຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້.
ACIAR Monograph No. 70

ແປ ແລະ ຮຽບຮຽງໂດຍ: ພອນປະເສີດ ເພັງສະຫວັນ ແລະ ວັນທອງ ແພງວິຈິດ.

ອອກແບບ ໂດຍ: Albert Borrero, ອີຣີ, ລອດສ ບາຍິດສ, ຟິລິບປິນ.

ຮູບກະຕຸນ ໂດຍ: Dave Daniel, ອົດສະຕາລີ

ອອກແບບໜ້າປົກ ໂດຍ: ກອງພັດ ຫລວງລາດ, ສ ປ ປ ລາວ

ບັນທຶກ ແມ່ນໄດ້ຈັດພິມເປັນຫລາຍພາສາ ເຊັ່ນ: ລາວ, ອັງກິດ, ອິນໂດເນເຊຍ, ໄທ, ຫວຽດນາມ ແລະ ຈີນ

ສາລະບານ

6 ຄໍາອອບໃຈ

- ພາກທີ 1. 9 ກ່ອນທີ່ທ່ານຈະເລີ່ມຕົ້ນ...
ພຶດຕະທຳການສັດແມ່ນຫຍັງ ?
ເປັນຫຍັງຈຶ່ງຈຳເປັນມີປຶ້ມຫົວນີ້?
- ພາກທີ 2. 13 ຄວນເຮັດແນວໃດແດ່ໃນການປະເມີນຜົນພຶດຕະທຳການສັດຮ່ວມກັບຊາວ
ກະສິກອນ
ການເຂົ້າໃຈຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ.
ການຄັດເລືອກວິທີການປູກ ແລະ ນຳໃຊ້ພຶດຕະທຳການສັດ ທີ່ເໝາະສົມ.
ການຄັດເລືອກພຶດຕະທຳການສັດ.
ທີ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດຕົວຈິງໄດ້ດີທີ່ສຸດ.
ສະເໜີສາຍພັນທີ່ດີທີ່ສຸດ ແຕ່ ບໍ່ແມ່ນທຸກ ໆ ສາຍພັນຂອງແຕ່ລະຊະນິດ
ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ !
ສະເໜີຫລາຍ ໆ ທາງເລືອກ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ !
- ພາກທີ 3. 23 ຈະຄັດເລືອກພຶດຕະທຳການສັດທີ່ດີໄດ້ແນວໃດ...
ຄວາມເໝາະສົມຂອງພຶດຕະທຳການສັດ ຕໍ່ການນຳໃຊ້ຕ່າງ ໆ.
ການແນະນຳ ພຶດຕະທຳການສັດ ສຳລັບ ສະພາບອາກາດ ແລະ ດິນ ທີ່ແຕກ
ຕ່າງກັນ.
ບາງຈຸດສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາເປັນພິເສດ.
- ພາກທີ 4. 33 ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບແຕ່ລະຊະນິດ...
ພຶດຕະທຳການສັດ ຕະກຸນຫຍ້າ
ພຶດຕະທຳການສັດ ຕະກຸນກົວ
ພຶດຕະທຳການສັດຊະນິດອື່ນ ໆ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ
- ພາກທີ 5. 75 ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ
ຕົ້ນກຳເນີດ ແລະ ການຈຳແນກ ພຶດຕະທຳການສັດສາຍພັນຕ່າງ ໆ ທີ່ແນະນຳ.
ພວກເຮົາສາມາດຕິດຕໍ່ ແລະ ຊອກຫາແນວພັນສາຍພັນພຶດຕະທຳການສັດ
ເຫລົ່ານີ້ໄດ້ຢູ່ໃສແດ່?

ປີ້ມຫົວນີ້ ແມ່ນໄດ້ຂຽນຂຶ້ນມາ ໂດຍອີງໃສ່ປະສົບປະການ ຂອງ ນັກຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ທີ່ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ ໂຄງການສົ່ງເສີມການປູກພືດອາຫານສັດສຳລັບຄອບຄົວ ຊາວກະສິກອນ ຢູ່ ອາຊີຕາ ເວັນອອກສຽງ ໃຕ້ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບທຶນຈາກ ອົງການເພື່ອການພັດທະນາ ສາກົນຂອງອົດສະຕາລີ. ໂຄງການນີ້ ເປັນໂຄງ ການແຫຼ່ງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງ ຊາວກະສິກອນ, ນັກພັດທະນາກອນ ແລະ ພະນັກງານຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ຜູ້ທີ່ນຳໃຊ້ວິທີການເຮັດວຽກແບບມີສ່ວນ ຮ່ວມ ເພື່ອພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີພືດອາຫານສັດ ຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ. ໂຄງການສົ່ງເສີມການ ປູກພືດອາຫານສັດ ໄດ້ທົດສອບ ຫລາຍກວ່າ 600 ສາຍຜັນພືດອາຫານສັດ, ເຊິ່ງລວມມີສາຍຜັນ ທີ່ ໄດ້ຄັດເລືອກໃນແຕ່ລະປະເທດ ແລະ ສູນທ້ອນໂຮມແນວພັນ ຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳເຂດຮ້ອນ (CIAT) ແລະ ອົງການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດຂອງອົດສະຕາລີ (CSIRO) ເຊິ່ງວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້ ບໍ່ອາດເປັນໄປໄດ້ ຖ້າບໍ່ມີ ສູນທ້ອນໂຮມແນວພັນພືດອາຫານສັດເຫລົ່ານີ້. ພືດອາຫານສັດ ທຸກ ໆ ສາຍຜັນ ທີ່ໄດ້ບັນຈຸເຂົ້າໃນປີ້ມຫົວນີ້ ແມ່ນ ຊາວກະສິກອນໄດ້ເລີ່ມນຳໃຊ້ແລ້ວ ແລະ ເຫັນວ່າມີທາ ແຮງຢ່າງໃຫຍ່ຫລວງ ສຳລັບການປັບປຸງການລ້ຽງສັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.

ໃນການຈັດພິມປຶ້ມຫົວນີ້ ໄດ້ມີຫລາຍ ໆ ທ່ານໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການ
ປັບປຸງ ເນື້ອໃນ ແລະ ການຈັດພິມ. ອໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈອັນພິເສດ ຕໍ່ເພື່ອນຮ່ວມງານໃນ
ໂຄງການສົ່ງເສີມການປູກ ພືດອາຫານສັດສຳລັບຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ. ເຊິ່ງລວມມີ :

Le Van An, Perla Asis, Le Hoa Binh, Wong Choi Chee, Francisco Gabunada, Liu
Guo Dao, Bryan Hacker, Heriyanto, Ibrahim, Tatang Ibrahim, Peter Kerridge,
Truong Tan Khanh, Elaine Lanting, Eduedo Magboo, Willie Nacalaban, ກັນດາ
ນາຄຳມານີ, ສາຍແສງ ໄຜ່ແກ້ວ, ພອນປະເສີດ ເພັງສະຫວັນ, ວັນທອງ ແພງວິຈິດ, ວຽງສະຫວັນ
ພິມພະຈັນວົງສິດ, I. Ketut Rika, Tugimal and Maimunah Tuhulele. ການແນະນຳ ແລະ
ການປະເມີນໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແມ່ນດຳເນີນໂດຍ Bert Grof, ສ່ວນການປະເມີນຜົນຢູ່ກັບຄອບຄົວຊາ
ວກະສິກອນ ແມ່ນໄດ້ຄຳແນະນຳຈາກທ່ານ Trevor Gibsion ແລະ Arthur Cameron.

ນອກນັ້ນ, ພວກຂ້າພະເຈົ້າຍັງຂໍຂອບໃຈ ມາຍັງທ່ານ Arthur Cameron, Bruce Cook, Bert
Grof, Michael Hare, John Hopkinson, John Miles ແລະ Max Shelton ທີ່ຊ່ວຍປະ
ກອບຄວາມຄິດເຫັນໃສ່ເນື້ອໃນ ຂອງປຶ້ມຫົວນີ້, ພ້ອມນີ້ຂໍຂອບໃຈ Ian Partridge , Nathan
Russell and Julio Martinez ທີ່ຊ່ວຍໃນການອອກແບບ ແລະ ຮຽບຮຽງ. ຮູບພາບຕ່າງ ໆ
ໃນປຶ້ມຫົວນີ້ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫລືອຈາກ Jim Holms, Alan Pottinger, Emma Louie
Orencia, Lingkod Sayo (IRRI), Wong Choi Chee, Peter Horne ແລະ Werner Stür .
ຮູບກະຕຸນ ແມ່ນ ແຕ້ມໂດຍ Dave Daniel ແລະ ຫນ້າປົກແຕ້ມໂດຍ ກອງພັດ ຫລວງລາດ.

ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ອໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ມາຍັງອົງການຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳເຂດຮ້ອນ (CIAT) ,
ອົງການ ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດຂອງອົດສະຕາລີ (CSIRO) ແລະ ກົມລ້ຽງສັດ (ປະເທດໄທ),
ສະກຸບບັນປ່າໄມ້ ອົອກສຟອດ (OFI) ແລະ ບັນດາໂຄງການຕ່າງ ໆ ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ນາ ໆ
ຊາດ ຢູ່ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້, ອາເມລິກາລາຕິນ ແລະ ອົດສະຕາລີ ທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ເມັດ
ພັນ.

ການຈັດພິມປຶ້ມຫົວນີ້ ແມ່ນ ໄດ້ຮັບທຶນຈາກ ອົງການຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳຂອງອົດສະຕາລີ
(ACIAR).

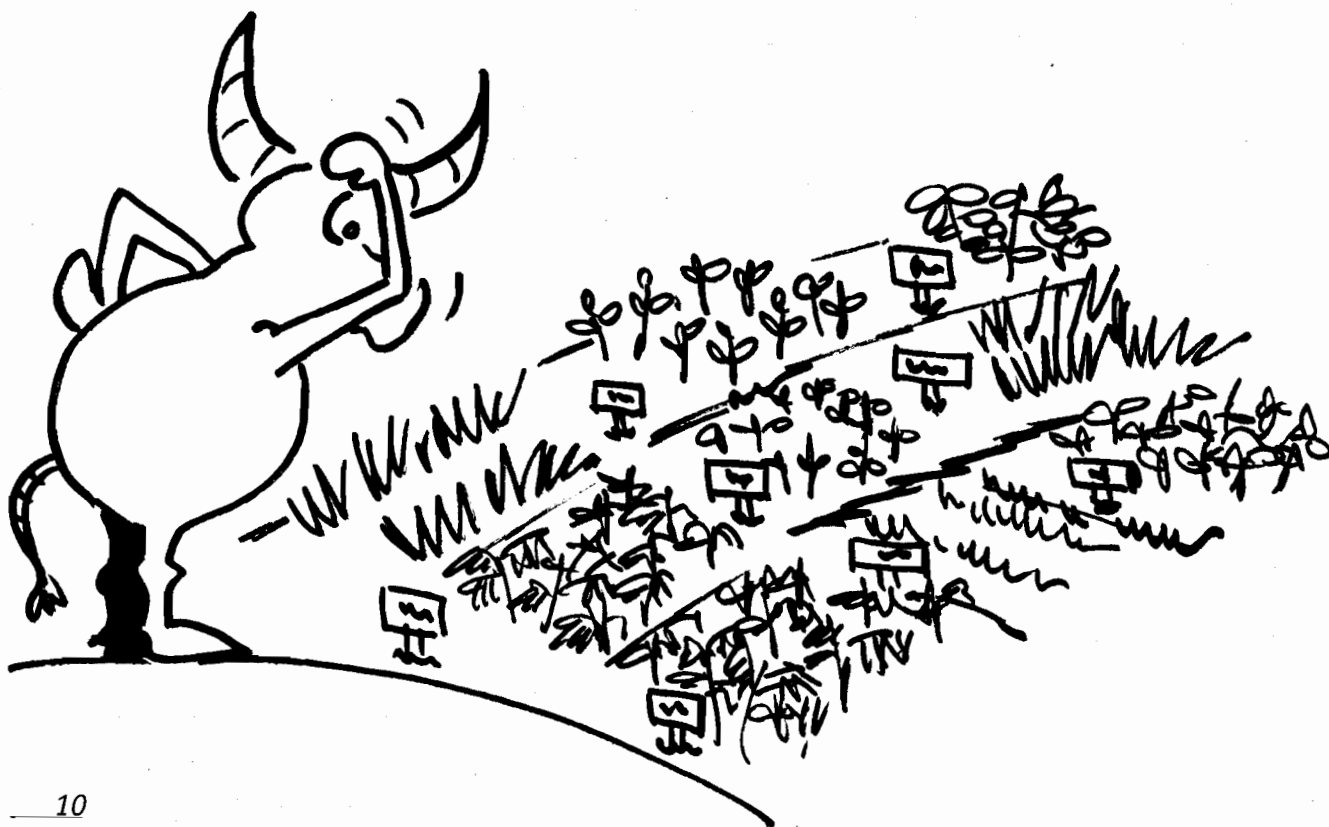
ກ່ອນທີ່ທ່ານຈະເລີ່ມຕົ້ນ ...

1

ກ່ອນທີ່ທ່ານຈະເລີ່ມຕົ້ນ ...

ພຶດຕະກຳທີ່ສັດ ແມ່ນ ຫຍັງ ?

ພຶດຕະກຳທີ່ສັດ ແມ່ນ ຫຍັງ, ກົວ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ຕະກູນກົວ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ສຳລັບເປັນອາຫານ ໃຫ້ແກ່ສັດລ້ຽງ. ນອກນັ້ນ, ພວກມັນຍັງສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະ ຊາດໄດ້ເປັນຢ່າງດີ. ເຊິ່ງ ລວມມີ ການປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ, ການປັບປຸງດິນ ແລະ ຄວບຄຸມ ວັດຊະພຶດ. ໃນປັດຈຸບັນນີ້ ຈະໄດ້ເວົ້າເຖິງ ພຶດຕະກຳທີ່ສັດ ທີ່ຊາວກະສິກອນໄດ້ນຳໃຊ້ແລ້ວ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດເປັນຢ່າງດີ, ເຊິ່ງໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ພຶດຕະກຳນີ້ ຈະໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍດ້ານ ຫລື ເປັນພຶດຕະໂນມາປະສົງ.

ເປັນຫຍັງ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີປື້ມຫົວນີ້ ?

ການລ້ຽງສັດ ເປັນອົງປະກອບອັນສຳຄັນ ຂອງລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ໃນເຂດພູດອຍ ຂອງ ອາຊີຕາ ເວັນອອກສຽງໃຕ້. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແຫລ່ງອາຫານສັດ ແມ່ນ ມີຢ່າງຫລວງຫລາຍຕາມທຳມະຊາດ, ແຕ່ໃນປັດຈຸບັນ ສະພາບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ປ່ຽນແປງໄປ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາຢ່າງຫລວງຫລາຍ ເພື່ອຊອກຫາອາຫານ ມາໃຫ້ສັດລ້ຽງຂອງເຂົາເຈົ້າ. ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ ການປຸກພືດອາຫານ ສັດ ແມ່ນ ສາມາດຊ່ວຍແກ້ໄຂໄດ້. ແຕ່ເຖິງຢ່າງນັ້ນກໍຕາມ, ບໍ່ແມ່ນທຸກ ໆ ເຂດການຜະລິດ ຈະມີແຫລ່ງອາຫານ ສັດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຄືກັນ. ພືດອາຫານສັດ ທີ່ ເຫມາະສົມກັບເຂດນຶ່ງ ອາດຈະບໍ່ເຫມາະສົມກັບອີກເຂດນຶ່ງ, ດັ່ງນັ້ນ, ວິທີທາງທີ່ດີທີ່ສຸດ ໃນການພັດທະນາ ເຕັກໂນໂລຊີພືດອາຫານສັດ ສຳລັບແຕ່ລະ ຈຸດ / ເຂດ ແມ່ນ ໃຫ້ ຊາວກະສິກອນເປັນ ຜູ້ຫຼິດລອງ ແລະ ປະເມີນຜົນ ເພື່ອຄັດເລືອກ ເຕັກໂນໂລຊີພືດອາຫານສັດທີ່ດີ ແລະ ນຳໃຊ້ ໃຫ້ແທດເຫມາະ ເຂົ້າໃນ ສະພາບຕົວຈິງຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ວິທີການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນ ວິທີການເຮັດວຽກແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເຊິ່ງ ຫນ້າທີ່ ຫລື ບົດບາດ ຂອງພະນັກງານສົ່ງເສີມ ແມ່ນ ໃຫ້ຂໍ້ມູນແກ່ຊາວກະສິກອນ ກ່ຽວກັບພືດອາຫານສັດ ທີ່ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້. ໃນປັດຈຸບັນ ໄດ້ ມີພືດອາຫານສັດຫລາຍຊະນິດ ແລະ ຫລາຍວິທີການປຸກ, ແຕ່ບໍ່ແມ່ນທັງຫມົດຈະເຫມາະສົມກັບສະພາບຕົວຈິງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການສະເພາະໃດນຶ່ງ, ດັ່ງນັ້ນ ປື້ມຫົວນີ້ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ສາມາດ ຄັດເລືອກ ພືດອາຫານສັດທີ່ເຫມາະສົມ ເພື່ອໄປແນະນຳໃຫ້ຊາວກະສິກອນຕໍ່ໄປ.

ໃນປື້ມຫົວນີ້ ບໍ່ໄດ້ບັນຈຸເອົາພືດອາຫານສັດ ທຸກ ໆ ຊະນິດ ແລະ ສາຍພັນ ທີ່ອາດສາມາດເກີດ ໄດ້ໃນເງື່ອນໄຂສະພາບໃດນຶ່ງເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຈະບັນຈຸ ເອົາແຕ່ສາຍພັນ ຫລື ຊະນິດ ທີ່ ສາມາດເກີດໄດ້ໃນຫລາຍ ເງື່ອນໄຂສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ເປັນຊະນິດທີ່ຊາວກະສິກອນໄດ້ ເລີ່ມນຳໃຊ້ແລ້ວ ຫລື ມີທ່າແຮງອັນໃຫຍ່ຫລວງໃນການຂະຫຍາຍ ໃນ ເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້. ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ພືດອາຫານສັດ ຊະນິດຕ່າງ ໆ ເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດຊອກຫາໄດ້ ໃນປື້ມອີກຫົວນຶ່ງ ໃນຊຸດດຽວກັນນີ້: "ການພັດທະນາ ເຕັກໂນໂລຊີ ພືດອາຫານ ສັດຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ - ຈະປູກ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ພືດອາຫານສັດ ແນວໃດ ເພື່ອການນຳໃຊ້ແບບອະເນກປະສົງ".

(ຫມາຍເຫດ: ປື້ມກ່ຽວກັບການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີພືດອາຫານສັດຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ແມ່ນລວມມີ 4 ຫົວ)

ຄວນເຮັດແນວໃດແດ່ ໃນການປະເມີນຜົນ ພຶດອາຫານສັດ
ຮວມກັບຊາວກະສິກອນ ...

2

ຄວນເຮັດແນວໃດແດ່ ໃນ ການປະເມີນຜົນ ພຶດອາ ຫານສັດຮວມກັບຊາວກະ ສິກອນ

ໃນເວລາທີ່ສະເຫນີ ຫລື ແນະນຳ ພຶດອາຫານສັດ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນນັ້ນ
ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ບາງບັນຫາ ທີ່ສຳຄັນດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າໃຈຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນ
2. ຄັດເລືອກວິທີການ ປູກ ແລະ ນຳໃຊ້ ພຶດອາຫານສັດໃຫ້ເໝາະສົມ
3. ຄັດເລືອກພຶດອາຫານສັດ ທີ່ແທດເໝາະກັບສະພາບອາກາດ ແລະ ດິນໃນທ້ອງຖິ່ນ
4. ສະເຫນີ ສາຍພັນທີ່ດີທີ່ສຸດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນສາຍພັນໃດນຶ່ງ ຂອງແຕ່ລະຊະນິດ
5. ສະເຫນີຫລາຍທາງເລືອກໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ

1. ເຂົ້າໃຈຄວາມຕ້ອງການ ຂອງ ຊາວກະສິກອນ

ບໍ່ແມ່ນຊາວກະສິກອນທຸກຄົນ ຈະຕ້ອງການພືດອາຫານສັດ. ບາງເທື່ອຫຍ້າທີ່ມີຢູ່ຕາມທຳມະຊາດ ກໍອາດພຽງພໍຕາມຄວາມຕ້ອງການ ສຳລັບເປັນອາຫານສັດຂອງເຂົາເຈົ້າແລ້ວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄວນຈະຊຸກຍູ້ພຽງແຕ່ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ຫລື ຜູ້ທີ່ມີບັນຫາກ່ຽວກັບອາຫານສັດ ເພື່ອມາຫາລາຍງານ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ນຳໃຊ້ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງ. ມີບັ້ມອີກຫົວໜຶ່ງ ໃນຂຸດດຽວກັນນີ້ " ການພັດທະນາວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານກະສິກຳ ຮວມ ກັບຊາວກະສິກອນ - ວິທີການເຮັດວຽກແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງແຕ່ຫົວທີ່", ໄດ້ອະທິບາຍວິທີການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ເພື່ອຊອກຫາຄວາມຕ້ອງການ ຫລື ບັນຫາ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂ.

ເວລາທີ່ພວກເຮົາເຂົ້າໃຈ ຫລື ຮູ້ຈັກບັນຫາສະເພາະຂອງຊາວກະສິກອນແລ້ວ ແມ່ນສາມາດຄັດເລືອກວິທີການ ປຸກ ແລະ ນຳໃຊ້ ພືດອາຫານສັດ ທີ່ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້.

ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ ຊາວກະສິກອນ
ໃນການປະເມີນຜົນ
ພືດອາຫານສັດ ຢູ່ພາກເໜືອຂອງລາວ.

- ❶ ສວນຫຍ້າສຳລັບຕັດໃຫ້ກິນ (ພາບໂດຍ: ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❷ ສວນຫຍ້າສຳລັບປ່ອຍສັດເຂົ້າກິນ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❸ ຮົ່ວຊີວະພາບ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❹ ແຖວກັນເຈື່ອນ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)

2. ການຄັດເລືອກວິທີການ ປູກ ແລະ ນຳໃຊ້ ພືດອາຫານສັດໃຫ້ເໝາະສົມ

ບາງວິທີການປູກ ແລະ ນຳໃຊ້ພືດອາຫານສັດ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາສະເພາະຂອງຊາວກະສິກອນ ແມ່ນໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ລຸ່ມນີ້. ອີກບັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ແມ່ນຕ້ອງເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ແມ່ນທາງເລືອກໃດ ທີ່ອາດແກ້ໄຂກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ເໝາະສົມກັບລະບົບການຜະລິດ ຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ຫຍ້າສວນຄົວ(ສຳລັບຕັດໃຫ້ກິນ)

- ສະດວກໃນເວລາຕ້ອງການອາຫານໃຫ້ສັດ
- ຮັກສາຝຸ່ນຄອກໄວ້ໄກ້ເຮືອນ - ງ່າຍໃນເວລາຕ້ອງການ

ສວນຫຍ້າປ່ອຍໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນ

- ເປັນວິທີການລ້ຽງທີ່ງ່າຍທີ່ສຸດ ກຳໜົດມີດິນພຽງພໍ
- ຕ້ອງໄດ້ລ້ອມຮົ່ວ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ສັດຄົນອື່ນເຂົ້າກິນ.

ຮົ່ວຊີວະພາບ

- ຊ່ວຍບໍ່ໃຫ້ສັດເຂົ້າໄປໃນສວນພືດອື່ນ ໆ ໄດ້ ຫລື ຮັກສາສັດໄວ້ໃນສວນຫຍ້າ.
- ຕອບສະໜອງອາຫານເສີມທີ່ມີທາດຊີ້ນ (ໂປຼຕິນ) ສູງ.

ແຖວກັນເຈື່ອນ

- ປູກເປັນແຖວຕັດໄປຕາມດິນຄ້ອຍຊັ້ນ ເພື່ອຫລຸດຜ່ອນການເຊາະເຈື່ອນ.
- ນອກນັ້ນຍັງສາມາດປູກໄປຕາມແລວຮົ່ວ ຫລື ອັນແດນ ລະຫວ່າງ ໂຮ່ ຫລື ສວນ.

ປັບປຸງໄຮ່ເກົ່າ

- ປູກພືດອາຫານສັດຕະກຸນກົວ ໃສ່ເນື້ອທີ່ປູກຝັງເກົ່າທີ່ປະໄວເປັນເວລາ ແຕ່ 1 ປີຂຶ້ນໄປ.
- ຊ່ວຍຮັກສາຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ແລະ ຄວບຄຸມວັດຊະພືດ.

ພືດປົກຄຸມ ໃນເນື້ອທີ່ປູກພືດລ້ຽມລູກ

- ປູກພືດຕະກຸນກົວໃສ່ກັບພືດລ້ຽມລູກ ເຊັ່ນ ສາລີ ແລະ ມັນຕັນ.
- ຄວບຄຸມວັດຊະພືດ, ປັບປຸງດິນ ແລະ ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ.

ພືດປົກຄຸມ ໃນກ້ອງຕົ້ນໄມ້ ເນື້ອທີ່ປູກຝັງຕ່າງ ໆ

- ປູກພືດຕະກຸນກົວໃສ່ກ້ອງຕົ້ນໄມ້ ເຊັ່ນ ໄມ້ໃຫ້ຫມາກຕ່າງ ໆ , ຕົ້ນກ້ວຍ ແລະ ຫມາກພ້າວ.
- ຄວບຄຸມວັດຊະພືດ, ປັບປຸງດິນ ແລະ ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ.

- ① ປັບປຸງໄຮ່ເກົ່າ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ② ພືດປົກຄຸມ ໃນເນື້ອທີ່ປູກພືດລ້ຽມລູກ (ປີເຕີ ຮອນ)
- ③ ພືດປົກຄຸມ ໃນກ້ອງຕົ້ນໄມ້ ເນື້ອທີ່ປູກຝັງຕ່າງ ໆ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)

ພຶດປົກຄຸມດິນ ເພື່ອປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ

- ປົກກະຕິຈະປູກພືດອາຫານສັດ (ຫຍ້າ ແລະ ກົວ) ທີ່ມີລັກສະນະ ແກ້ງແຍ້ງໄດ້ດີ , ເປັນເຄືອ ແລະ ມີ ຮາກປົງອອກຕາມຂໍ້ ເຊິ່ງສາມາດປົກຄຸມດິນ ແລະ ຄວບຄຸມວັດຊະພຶດ.

ນຳໃຊ້ພືດອາຫານສັດຕະກູນກົວ ເປັນອາຫານເສີມໃນລະດູແລ້ງ

- ພືດອາຫານສັດຕະກູນກົວທີ່ມີທາດຊີ້ນສູງ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ສັດສາມາດ ນຳໃຊ້ອາຫານ ທີ່ມີຄຸນນະພາບຕ່ຳ ໄດ້ດີຂຶ້ນ.

ອາຫານປິ່ນຈາກໃບພືດອາຫານສັດຕະກູນກົວ

- ໃບພືດອາຫານສັດຕະກູນກົວແຫ້ງ ນຳໄປເຮັດເປັນອາຫານປິ່ນ ແລະ ສາມາດເກັບໄວ້ ເປັນອາຫານ ແກ່ສັດໄດ້, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ໄກ່ ແລະ ຫມູ, ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນອາຫານ ເສີມ ທີ່ມີທາດຊີ້ນສູງ.

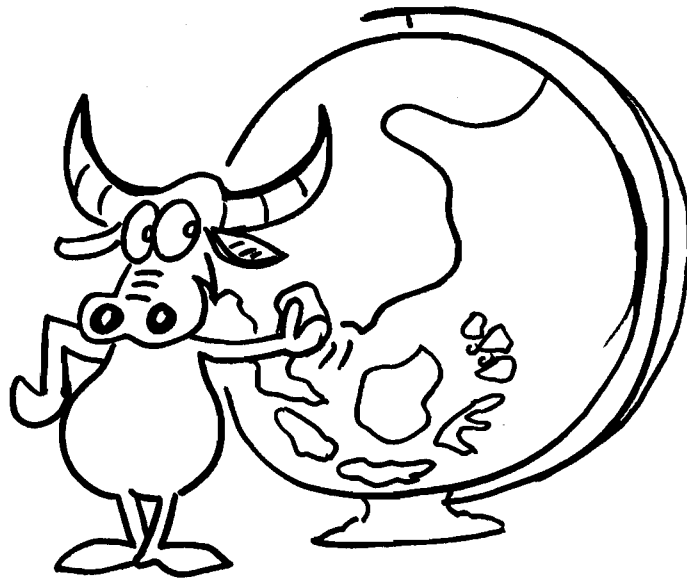
- ① ພຶດປົກຄຸມດິນ ເພື່ອປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ② ນຳໃຊ້ພືດອາຫານສັດຕະກູນກົວ ເປັນອາຫານເສີມໃນລະດູແລ້ງ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ③ ອາຫານປິ່ນຈາກໃບພືດອາຫານສັດຕະກູນກົວ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)

3. ການຄັດເລືອກພືດອາຫານສັດ ທີ່ເໝາະສົມ ກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

ບໍ່ມີພືດອາຫານສັດຊະນິດໃດ ທີ່ສາມາດເກີດໄດ້ດີ ໃນຫມົດທຸກບ່ອນ. ບາງຊະນິດເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນເປັນກົດ ແຕ່ບາງຊະນິດບໍ່ໄດ້ດີ. ບາງຊະນິດເກີດໄດ້ດີໃນເຂດໜາວ, ແຕ່ບາງຊະນິດກໍ່ເກີດ ບໍ່ໄດ້. ພືດອາຫານສັດອາດສາມາດເອົາຕົວລອດ ໃນສະພາບ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ທີ່ບໍ່ສາມາດປັບຕົວໄດ້ ແຕ່ ມັນຈະບໍ່ຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ. ດັ່ງນັ້ນ, ມັນມີຄວາມສໍາຄັນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຄັດເລືອກເອົາພືດ ອາຫານສັດ ທີ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມ ອາກາດ ແລະ ດິນໃນທ້ອງຖິ່ນ.

ປັດໄຈທາງດ້ານອາກາດ ແລະ ດິນ

ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການປັບຕົວຂອງພືດອາຫານສັດ ແມ່ນ : ໄລຍະຍາວ ຂອງລະດູແລ້ງ, ອຸນຫະພູມ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, pH ຂອງດິນ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການລະບາຍ ນ້ຳຂອງດິນ. ລັກສະນະການປັບຕົວ ຂອງແຕ່ລະຊະນິດ ແມ່ນ ສະແດງ ຢູ່ ພາກທີ 3 (ຕາຕະລາງ ທີ 2, ແລະ ໃນພາກ " ບາງຈຸດທີ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາເປັນພິເສດ ") ແລະ ໃນພາກທີ 4 " ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບແຕ່ລະຊະນິດ...".

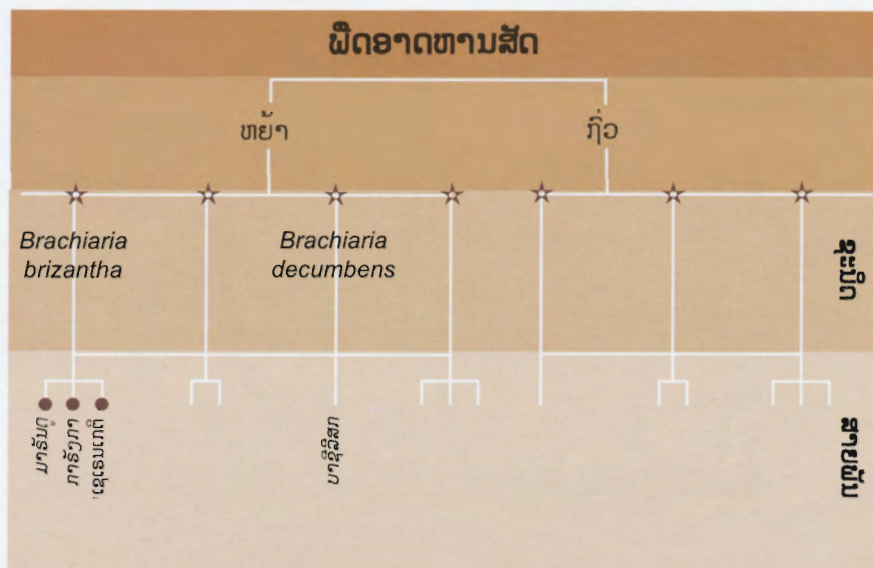

4. ແນະນຳສາຍພັນຕ່າງ ໆ, ແຕ່ບໍ່ແມ່ນຊະນິດ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ !

ພຶດທະນາໄສສັດແມ່ນມີຫລາຍຊະນິດ ແລະ ແຕ່ລະຊະນິດ ແມ່ນ ມີ ນຶ່ງ ຫລື ຫລາຍສາຍພັນ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ຫຍ້າຊະນິດ ບູາກີເຣຍ ບຼີຊັນຕາ (*Brachiaria brizantha*) (ຮູບສະແດງ ທີ 1). ແມ່ນມີ ສາມ ສາຍພັນ, ເຊິ່ງ ສາຍພັນ "ເຊເຣນເກຕີ (Serengeti) ແມ່ນມີລັກສະນະຕົ້ນເຕ້ຍ ແລະ ອະຫຍາຍເປັນແຜ່ນ (ຄືກັນ ກັບສາຍພັນ "ບາຊີລິສກ ຫລື ຊິກນານ ຂອງຊະນິດ ບູາກີເຣຍ ດີເກມເບີນ (*Brachiaria decumbens*). ສ່ວນອີກສອງສາຍພັນທີ່ເຫລືອ ແມ່ນມີລັກສະນະ ລຳຕົ້ນສູງ. ທັງສາມສາຍພັນນີ້ ຍັງອອກດອກ ແລະ ຜະລິດແກ່ນ ໃນເວລາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ຮູບສະແດງທີ 1: ຊະນິດ ແລະ ສາຍພັນ

ຈະຈຳແນກສາຍພັນຕ່າງ ໆ ໄດ້ແນວໃດ?

ບັນດາອົງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົດລອງ ໃນຫລາຍ ໆ ປະເທດ ໄດ້ໃຫ້ນ້ຳເບີແຕ່ລະສາຍພັນຂອງຕົນເອງ. ຕົວຢ່າງ: ສາຍພັນ ກົວ ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ "ອາມາຣິນໂລ" (Arachis pintoi 'Amarillo') ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳເຂດຮ້ອນ ນາ ໆ ຊາດ ໄດ້ໃຫ້ນ້ຳເບີຂອງຕົນເອງ ແມ່ນ CIAT 17434, ສ່ວນ ອົງການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດຂອງອົດສະຕາລີ (CSIRO) ແມ່ນໃສ່ນ້ຳເບີ CPI 58113 ແລະ ອົງການ EMBRAPA ຂອງ ປະເທດເບຣຊິນ ແມ່ນໃຊ້ BRA 013251. ເວລາໃດ ທີ່ປະເທດໃດໜຶ່ງ ສາມາດຜລິດສາຍພັນໃດໜຶ່ງໄດ້ແລ້ວ ຈຶ່ງຈະໃສ່ຊື່ ສະເພາະໃຫ້ສາຍພັນນັ້ນ.

ຖ້າວ່າຫລາຍປະເທດສາມາດຜລິດໄດ້ ມັນກໍຈະມີຊື່ສະເພາະເປັນຫລາຍຊື່. ຕົວຢ່າງ: ກົວ ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ "ອາມາຣິນໂລ" (Arachis pintoi cv. Amarillo, ຢູ່ອົດສະຕາລີຈະໃສ່ຊື່ສະເພາະຂອງມັນ ແມ່ນ "ອາມາຣິນໂລ" (Amarillo), ແຕ່ ຢູ່ປະເທດ ໂກລົມເບຍ ແມ່ນ "ມານີ ໂຟຣາເຈໂຣ ເປເຣນເນ" (Mani Forrajero Perenne) ແລະ ຢູ່ ປະເທດ ອົງດູຣັດ ແມ່ນ "ປິໂກ ໂບນິໂຕ" (Pico Bonito).

ບາງສາຍພັນ ທີ່ ໄດ້ນຳໃຊ້ ໃນ ເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີຊື່ສະເພາະ ຈະມີພຽງແຕ່ ນ້ຳເບີ ເຊິ່ງຈະຈຳໄດ້ຍາກ. ຜ່ານການປຶກສາຫາລື ກັບບັນດາອົງການ ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າແຫ່ງຊາດ ຂອງປະເທດຕ່າງ ໆ ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແມ່ນໄດ້ຕົກລົງກັນວ່າ ແຕ່ລະສາຍພັນຕ້ອງໄດ້ໃສ່ຊື່ສະເພາະຂອງມັນ. ຊື່ ສະເພາະເຫລົ່ານີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ອີງໃສ່ ຊື່ສະເພາະທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຕົວຢ່າງ: ສາຍພັນ "ອາມາຣິນໂລ" ຫລື ຊື່ທົ່ວ ໄປ ເຊັ່ນ ຫຍ້າ "ແກມບາ", ບາງສາຍພັນກໍຈະເອົາຊື່ສະຖານທີ່ກຳເນີດ ເຊັ່ນ "ເຊເຣນເດຕີ" ຫລື ສະຖານ ທີ່ ໆ ມີການນຳໃຊ້ສາຍພັນນັ້ນ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເຊັ່ນ "ເບຊາກິນ".

ຕາຕະລາງກ່ຽວກັບສາຍພັນຕ່າງ ໆ ເຫລົ່າ ນີ້ ພ້ອມທັງຊື່, ນ້ຳເບີ, ຖິ່ນກຳເນີດ ໄດ້ຮວບຮວມໄວ້ ໃນພາກທີ 5.

ດັ່ງນັ້ນ, ຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າ ສາຍພັນແຕ່ລະສາຍພັນ ແມ່ນຖືກຄັດເລືອກມາ ສຳລັບຄຸນລັກສະນະ ໃດໜຶ່ງໂດຍສະເພາະ, ເຊັ່ນ ລັກສະນະ ຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕ, ເວລາອອກດອກ, ໃຫ້ຜົນຜລິດ ແກ່ນສູງ, ທົນທານຕໍ່ພະຍາດ ແລະ ສະພາບນ້ຳຊັງ ດັ່ງນີ້ ເປັນຕົ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈະມີການທົດລອງ ສາຍພັນໃຫມ່ອອກມາເລື້ອຍ ໆ ເພື່ອມານຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນ ການແກ້ໄຂບັນຫາສະເພາະໃດໜຶ່ງ. ຕົວຢ່າງ, ໃນຫວ່າງມໍ່ ໆ ມານີ ຊະນິດ ບູກີເຣຍ ດີເຄມເບີນ (*Brachiaria decumbens*) ແມ່ນມີພຽງສາຍ ພັນດຽວ ຄື "ບາຊິລິສກ", ສາຍພັນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເກີດໄດ້ດີ ໃນເຂດ ອາຊີ ຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແຕ່ມັນຈະໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນຕ່ຳ ໃນຫລາຍ ໆ ເຂດ. ສາຍພັນໃຫມ່ຂອງຊະນິດ ນີ້ ແມ່ນກຳລັງທົດລອງ ແລະ ຄັດເລືອກ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ. ດັ່ງນັ້ນ, ມັນຈຶ່ງມີຄວາມ ສຳຄັນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ນຳເອົາ ສາຍພັນທີ່ດີທີ່ສຸດ ໄປແນະນຳໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນ ບໍ່ແມ່ນຈະເອົາ ສາຍພັນໃດໜຶ່ງຂອງຊະນິດ ນັ້ນ.

ປັດຈຸບັນນີ້ ຈະແນະ ນຳບັນດາສາຍພັນທີ່ດີທີ່ສຸດ ສຳລັບສະພາບອາກາດ, ດິນ ແລະ ການນຳໃຊ້ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ສະເຫນີຫລາຍທາງເລືອກໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ (ປີເຕີ ຮອນ)

5. ສະເຫນີຫລາຍທາງເລືອກໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ

ໃນເວລາທີ່ຊາວກະສິກອນ ເລີ່ມຕົ້ນການປະເມີນຜົນ, ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ:

- ສະເຫນີຫລາຍຊະນິດ ແລະ ສາຍພັນ, ບໍ່ແມ່ນຈະແນະນຳພຽງແຕ່ ນຶ່ງ ຫລື ສອງສາຍພັນທີ່ທ່ານມັກເທົ່ານັ້ນ.
- ແຕ່ກໍ່ບໍ່ຄວນສະເຫນີໃນເວລາດຽວກັນ ຫລາຍທາງເລືອກໂພດ, ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີຄວາມຫຍຸ້ງ ຍາກໃນການປະເມີນຜົນຫລາຍ ໆ ສາຍພັນໃຫມ່. ຕາມຕົວຈິງແລ້ວ ເຫັນວ່າ 4-8 ສາຍພັນ ແມ່ນເໝາະສົມດີ.
- ໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ ຄວນປູກໃນເນື້ອທີ່ນ້ອຍ ກ່ອນທີ່ຈະຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ອອກໄປ. ເພາະໃນການເຮັດວຽກກັບຊາວກະສິກອນຫລາຍຄົນ ທີ່ປູກໃນເນື້ອທີ່ນ້ອຍ ຈະດຶກວ່າ ເຮັດກັບບາງຄົນ ທີ່ ປູກໃນເນື້ອທີ່ກວ້າງ, ເພາະວ່າ ຖ້າເລີ່ມຕົ້ນນ້ອຍກ່ອນ ມັນຈະຄຸ້ມຄອງງ່າຍ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ຈະມີໂອກາດໄດ້ຄັດເລືອກໃນຊະນິດ ຫລື ສາຍພັນ ທີ່ຕົນເອງມັກ ແລ້ວຈຶ່ງຂະຫຍາຍຊະນິດ ຫລື ສາຍພັນນັ້ນ ໆ ໄປຕາມຄວາມສາມາດຂອງຕົນເອງ.

ຄວນຄັດເລືອກ ພຶດອາຫານສັດທີ່ດີ ໄດ້ແນວໃດ...

3

ຄວນຈະຄັດເລືອກ ພຶດຕະກຳສັດທີ່ດີ ໄດ້ແນວໃດ...?

ໃນການຄັດເລືອກພຶດຕະກຳສັດທີ່ດີ ເພື່ອນຳໄປຊຸກຍູ້ໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ປະເມີນຜົນນັ້ນ ແມ່ນມີຂັ້ນຕອນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຂັ້ນຕອນທີ 1 ນຳໃຊ້ຕາຕະລາງທີ 1 ເພື່ອຄັດເລືອກເອົາຊະນິດ ທີ່ ເຫັນວ່າເໝາະສົມກັບວິທີການ ທີ່ຊາວກະສິກອນ ຕ້ອງການປູກ ແລະ ນຳໃຊ້.

ຂັ້ນຕອນທີ 2 ນຳໃຊ້ຕາຕະລາງທີ 2 ເພື່ອເບິ່ງວ່າແມ່ນຊະນິດໃດ ທີ່ແນະນຳສຳລັບ ສະພາບອາກາດ ແລະ ດິນ ຕ່າງ ໆ.

ຫ້ອງຫວ່າງໃນຕາຕະລາງ ທີ 2 ຫມາຍຄວາມວ່າ ຊະນິດນັ້ນບໍ່ເໝາະສົມກັບ ສະພາບອາກາດ ແລະ ດິນ ລັກສະນະນັ້ນ. ຊະນິດໃດ ທີ່ມີຫມາຍດາວ 2 ຫນ່ວຍ (●●) ຫມາຍວ່າ ເປັນຊະນິດ ທີ່ເໝາະ ສົມ ຫລື ຄວນໃຊ້ເປັນທາງເລືອກທຳອິດ ໃນການທົດລອງໃນເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວ. ຊະ ນິດທີ່ມີ ຫມາຍດາວດຽວ (●) ອາດຈະເໝາະສົມ ແຕ່ຈະບໍ່ຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີເທົ່າກັບ ຊະນິດ ທີ່ມີ ຫມາຍດາວ 2 ຫນ່ວຍ (●●). ຍົກຕົວຢ່າງ: ຫຍ້າ ຣຸມິດີໂກລາ ຈະເກີດໄດ້ດີໃນດິນ ທີ່ມີຄວາມອຸດົມ ສົມບູນດີ ແຕ່ໄດ້ຮັບພຽງກາດຽວ (●) ເພາະວ່າ ກ້າສົມທຽບໃສ່ ຫຍ້າກິນີ ທີ່ປູກໃນດິນແບບດຽວກັນແລ້ວ ແມ່ນຫຍ້າກິນີ ຈະງາມກວ່າ.

ຂັ້ນຕອນທີ 3 ກວດກາຂໍ້ມູນໃນພາກ " ບາງຈຸດສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາເປັນພິເສດ" ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ວ່າ ມີບາງ ອັນ ກົກກັບສະພາບຂອງເຮົາເອງບໍ່.

ຂັ້ນຕອນທີ 4 ອ່ານຄຳອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບແຕ່ລະຊະນິດ (ເບິ່ງພາກທີ 4 "ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບແຕ່ລະ ຊະນິດ") ທີ່ຄັດເລືອກມາ ເພື່ອຊອກຫາສາຍພັນຕ່າງ ໆ ແລະ ນຳໄປໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ປະເມີນຜົນ.

ຫ້ງ 4 ຂັ້ນຕອນນີ້ ແມ່ນເປັນພຽງຂໍ້ແນະນຳ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ທ່ານງ່າຍຂຶ້ນ ໃນການເລັ່ມຕົ້ນຄັດເລືອກພຶດຕະກຳສັດ. ທ່ານສາມາດເລັ່ມຈາກຂັ້ນຕອນທີ 2 ກ່ອນຂັ້ນຕອນທີ 1 ແລ້ວແຕ່ທ່ານມັກ. ໃນເມື່ອທ່ານຫາກຄຸ້ນເຄີຍກັບ ຂໍ້ມູນຕ່າງ ໆ ໃນປຶ້ມນີ້ແລ້ວ ທ່ານຈະເຫັນວ່າ ການຄັດເລືອກພຶດຕະກຳສັດ ເພື່ອໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ປະເມີນຜົນ ນັ້ນແມ່ນງ່າຍດາຍ.

ໃນພາກທີ 3 ນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ຈັດລຽງ ຫລື ສະເໜີພຽງແຕ່ບາງຊະນິດທີ່ສຳຄັນເທົ່ານັ້ນ. ສ່ວນພຶດຕະກຳສັດ ບາງຊະນິດ ແລະ ສາຍພັນ ຕ່າງໆ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ແມ່ນຮວບຮວມໄວ້ ໃນພາກທີ 4 "ລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບແຕ່ລະຊະນິດ")

ຕາຕະລາງ 1: ຄວາມເໝາະສົມຂອງພຶດຕະການສັດສຳລັບການນຳໃຊ້ຕ່າງ ໆ.

ວິທີການປູກ ແລະ ນຳໃຊ້ພຶດຕະການສັດ

ຫຍ້າ	ຫຍ້າສວນລົດ	ສວນຫຍ້າບ່ອຍໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນ	ຮູ້ວິຊະພາບ	ແກງວັກແກ້ອອນ	ປັບປຸງໄຮເກົ່າ	ພຶດຕະການໃນສວນພືດລົມລຸກ	ພຶດຕະການຢູ່ກ່ອນຕົ້ນມ້	ພຶດຕະການໃນສຳລັບບ່ອນກິນການເຊາະ ເຈືອນ	ພຶດຕະການໃນສຳລັບບ່ອນກິນການໃນລະດູແລງທຶຍາວ	ໃນຕົ້ນປີ (ແຕ່ງ)
ອັນໂຕໂປກິນ ກາຢາມັດ	●●	●	●							
ບູກກິເຣຍ ບູຊັນຕາ	●●	●	●							
ບູກກິເຣຍ ດິກັມເບີນ	●	●●								
ບູກກິເຣຍ ຮູນິດິໂກລາ	●	●●					●			
ບູກກິເຣຍ ຮູຊິຊຽນຊິສ	●	●●					●●			
ປານິກັມ ແມກຊິມັມ	●●	●	●				●			
ປາສປາລອມ ອາຕູາຕອມ	●●	●●	●●							
ເປນິເຊຕອມ ເປນິເຊຕອມ	●●		●							
ເຊຕາເຣຍ ສະພາເຊລາຕາ	●●	●	●●							
ກິ່ວ										
ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ		●				●●	●●			
ກາລຽນດູກ ກາໂລທິຊັສ	●●		●	●				●		
ເຊັນໂຕຊິມາ ມາໂກກາຣປັມ	●			●●	●●	●	●			
ເຊັນໂຕຊິມາ ປັບເບບເຊັນ	●			●●	●●	●	●			
ເດັດສະເມັນຕັສ ວິຣກາຕັສ	●●		●						●●	
ເດັດສະໂມດຽມ ເຊເນເຣຍ	●●		●●							
ແຄຟລັງ (ກລິຣິຊິເດຍ ເຊປັມ)	●●		●●	●				●		
ກະກິນ	●●	●	●	●				●●	●●	
ສະໂຕໂລຊຽນຕິສ ກຽນອາເນນຊິສ	●●	●	●	●●	●●	●		●●	●●	

❗ ຄຳເຕືອນ - ກະລຸນາເບິ່ງຄຳອະທິບາຍ ຢູ່ ພາກ "ບາງຈຸດສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາເປັນພິເສດ"

●● - ປັບຕົວໄດ້. ● - ອາດປັບຕົວໄດ້. ບ່ອນບໍ່ມີກາດາວ - ປັບຕົວບໍ່ໄດ້

ຕາຕະລາງ 2: ການແນະນຳພຶດຕະການສັດ ສຳລັບ ສະພາບອາກາດ ແລະ ດິນ.

ຫຍ້າ	ສະພາບອາກາດ			ດິນ		
	ເຜົາຮອນອຸນຫຼັງທີ່ປ່ຽນ ແລ້ງສັ້ນ	ເຜົາຮອນອຸນຫຼັງທີ່ປ່ຽນ ແລ້ງຍາວ	ເຜົາຮອນທີ່ມີອາກາດເຢັນ (ໃນເຂດພື້ນທີ່ສູງ)	ດິນອຸດົມສົມບູນ(ຈາກດິນທຳມະດາ ຫາດິນເປັນກິດ/ສົມບູນກາງ)	ອຸດົມສົມບູນປານກາງ (ຈາກດິນທຳມະດາ ຫາດິນເປັນກິດ/ສົມບູນກາງ)	ດິນບໍ່ດີ(ເປີດວາມເປັນກິດທີ່ສຸດ) ຫາດິນທີ່ເປັນກິດທີ່ສຸດ)
ອັນຫົວໄປກິນ ກາຢາບັດ	●	●●		●	●	●
ບູກກີເຮຍ ປູຊັນຕາ	●	●●	●●	●	●●	●
ບູກກີເຮຍ ດີກັມເປີນ	●	●●	●●	●	●●	●
ບູກກີເຮຍ ຮູມິດິໂກລາ	●●	●	●	●	●	●●
ບູກກີເຮຍ ຮູຊິຊຽນຊິສ	●●		●	●●	●	
ປານີກັມ ແມກຊິມັມ	●●	●	●	●●	●	
ປາສປາລອມ ອາຕູາຕອມ	●●		●	●	●●	●
ເປນີເຊຕອມ ເປີເປີຣຽມ ແລະ ລູກປະສົມ	●●		●	●●	●	
ເຊຕາເຮຍ ສະພາເຊລາຕາ	●●	●	●●	●●	●	
ກິ່ວ						
ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ	●●		●	●●	●●	
ກາລຽນດູາ ກາໂລທີຊັສ	●		●●	●	●●	
ເຊັນໂຕຊິມາ ມາໂກກາຣປັມ	●●	●	●	●●	●	
ເຊັນໂຕຊິມາ ປັບເບບເຊັນ	●●	●		●●	●	
ເກັດສເມັນຕັສ ວິຣກາຕັສ	●●		●●	●●	●	
ເກັດສະໂມດຽມ ຊິເນເຮຍ	●	●		●	●	
ແຄຟລັງ(ກລີຣິຊິເດຍ ເຊບັມ)	●●	●●		●	●●	
ກະກິນ(ເລີກາເຢັນນາ ເລີກາເຊັບພາລາ)	●●	●●	●	●●	●	
ສະໂຕໂລຊຽນຕິສ ກຽນອາເນນຊິສ	●●	●●	●	●	●●	●●

●● – ປັບຕົວໄດ້ດີ.

● – ອາດປັບຕົວໄດ້. ບ່ອນບໍ່ມີກາດາວ – ປັບຕົວບໍ່ໄດ້

ບາງຈຸດສໍາຄັນທີ່ຕ້ອງຟື້ຈາລະນາເປັນພິເສດ

ເພື່ອເປັນການຕື່ມໃສ່ຂໍ້ມູນ ທີ່ສະແດງໃນຕາຕະລາງ ທີ 1 ແລະ 2 ນັ້ນ, ຍັງມີ ບາງສະພາບສະເພາະ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຟື້ຈາລະນາເປັນພິເສດ ໃນການຄັດເລືອກພຶດທະນາສັດ ເພື່ອສະເໜີຕໍ່ຊາວກະສິກອນ.

ພຶດທະນາສັດ ສໍາລັບແກະ, ແບ້ ແລະ ງົວນ້ອຍ.

ຄໍາເຕືອນ -ບໍ່ຄວນໃຫ້ ຫຍ້າພຶດທະນາສັດບາງຊະນິດ ເຊັ່ນ ບູາກິເຣຍ ບູຊັນຕາ, ບູາກິເຣຍ ດີເກມເບນ, ບູາກິເຣຍ ມຸຕິກາ ຫລື ບູາກິເຣຍ ຮູຊິຊຽນຊິສ ເປັນອາຫານແກ່ ແກະ, ແບ້ ແລະ ງົວນ້ອຍ. ຖ້າສັດເຫລົ່ານີ້ກິນຫຍ້າ ດັ່ງກ່າວເປັນຈຳນວນຫລາຍ ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດອາການພິດຕໍ່ແສງ (Photosensitisation) ໂດຍປົກກະຕິຈະເຖິງຂັ້ນ ຕາຍ. ຫຍ້າ ບູາກິເຣຍ ຮູມິດິໂກລາ ສາມາດ ໃຫ້ສັດ ກິນໄດ້ ໃນຈຳນວນໜ້ອຍ, ຖ້າໃຫ້ຫລາຍ ກໍຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີ ອາການພິດຕໍ່ແສງເໝືອນກັນ.

ຜິດອາຫານສັດ ສໍາລັບສັດກະເພາະດຽວ

ຜິດອາຫານສັດບາງຊະນິດ ສາມາດເປັນຜິດຕໍ່ສັດກະເພາະດຽວໄດ້ ຖ້າໃຫ້ກິນເປັນຈຳນວນ ຫລາຍ. ຫຍ້າ ເຊ ຕາເຣຍ ສະປາເຊລາຕາ ດັ່ງທີ່ຮູ້ກັນແລ້ວວ່າ ເປັນຜິດ ຕໍ່ ມ້າ, ເພາະມັນມີທາດ ອົກເຊເລຕສ (Oxalates) . ຕົ້ນກະກິນ ກໍສາມາດເປັນຜິດຕໍ່ສັດກະເພາະດຽວຄືກັນ ເພາະມັນຈະມີ ທາດ ມີໂມຊິນ (Mimosine) . ໂດຍ ທົ່ວໄປແລ້ວ ໃນອາຫານຂອງສັດກະເພາະດຽວ ຄວນໃຊ້ກະກິນ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ 10 %. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສໍາລັບ ສັດຄ້ຽວເອື້ອງ (ງົວ ແລະ ແບ້) ແມ່ນສາມາດນໍາໃຊ້ເປັນອາຫານ ໃນຈຳນວນຫລາຍໄດ້, ເພາະວ່າສັດຈໍາ ພວກນີ້ສາມາດ ຍອຍທາດ ມີໂມຊິນໄດ້ ໃນກະເພາະຂອງມັນ.

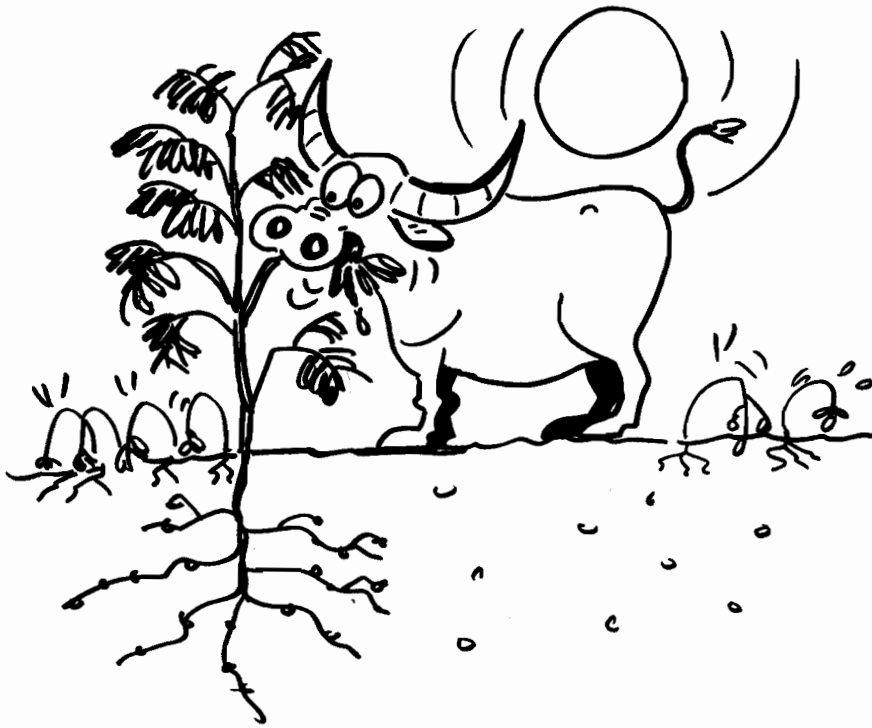

ພຶດອາຫານສັດ ສຳລັບບ່ອນທີ່ມີຮົ່ມ

ພຶດອາຫານສັດຫລາຍຊະນິດ ສາມາດເກີດໄດ້ໃນພື້ນທີ່ ງ
ມີຮົ່ມເລັກນ້ອຍ (ເປັນຕົ້ນແມ່ນກ້ອງຕົ້ນຟ້າວ)

ຄືກັນກັບບ່ອນທີ່ມີແສງຟຽງຜ່ານ. ພຶດອາຫານສັດບາງຊະນິດ ທີ່
ມັກຖືກນຳໄປປູກໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນ ໃນບ່ອນທີ່ມີຮົ່ມ ເລັກນ້ອຍນັ້ນ ໄດ້ແກ່ ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ຮູມິດີໂກລາ ,
ສະເຕໂນຕາຟຣັມ ເຊກິນດາຕັມ (*Stenotaphrum secundatum*) ແລະ ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ.

ຊາວກະສິກອນບາງຄັ້ງ ໄດ້ຖາມຫາພຶດອາຫານສັດ ທີ່ສາມາດເກີດໃນຮົ່ມໄດ້. ແຕ່ໃນສະພາບດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນ
ບໍ່ມີພຶດອາຫານສັດຊະນິດໃດໜຶ່ງ ທີ່ສາມາດເກີດໄດ້ດີ, ແຕ່ມີພຽງພຶດອາຫານສັດບາງຊະນິດ ທີ່ ສາມາດ
ບັບຕົວໄດ້ດີກັບການເອົາຕົວລອດ ໃນສະພາບທີ່ມີຮົ່ມລະດັບກາງ. ຕົວຢ່າງ: ກົວ ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ ສາມາດ
ນຳໄປປູກເພື່ອຄວບຄຸມຫນ້າດິນ ແລະ ວັດຊະພຶດ ໃນເນື້ອທີ່ ງ ມີຮົ່ມໄດ້, ແຕ່ມັນຈະບໍ່ໃຫ້ຜົນຜົດຫລາຍ.
ພຶດອາຫານສັດບາງຊະນິດ ທີ່ ສາມາດເກີດໄດ້ໃນບ່ອນທີ່ມີຮົ່ມໃນລະດັບກາງ ເຊັ່ນ ກົວ ເຊັນໂຕຊີມາ
ບັບເບເຊັນ ແລະ ມາໂກກາຣບັມ, ປັດສະປາລອມ ອາຕາຕອມ, ປານີກັມ ແມກຊີມັມ, ເຊຕາເຣຍ ສະປາເຊ
ລາຕາ, ບູາກີເຣຍ ດີເຄມເບນ, ບູາກີເຣຍ ປິຊັນຕາ, ບູາກີເຣຍ ຮູມິດີໂກລາ ແລະ ສະເຕໂນຕາຟຣັມ ເຊ
ກິນດາຕັມ.

ພຶດຕະການສັດ ສຳລັບເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ

ພຶດຕະການສັດ ຕ້ອງການນ້ຳ ເພື່ອການຈະເລີນເຕີບໂຕ, ຮັກສາຄວາມຊຸ່ມເຢັນ ແລະ ລຳລຽງທາດບຳລຸງລ້ຽງຈາກດິນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງບໍ່ມີພຶດຕະການສັດຊະນິດໃດ ທີ່ຈະສາມາດໃຫ້ ຜົນຜົດໄດ້ ໃນຕະຫລອດລະດູແລ້ງທີ່ແກ່ຍາວນັ້ນໄດ້. ມັນຈະມີພຽງວ່າ ອາດມີພຶດຕະການສັດຊະນິດໃດໜຶ່ງ ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າໄດ້ກັບສະພາບແຫ້ງແລ້ງນັ້ນໄດ້ດີກວ່າຊະນິດອື່ນ ໆ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 2). ມີຕົ້ນໄມ້ພຶດຕະການສັດ ແລະ ຕົ້ນກົວຈຳນວນໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ຕົ້ນກະກືນ ແມ່ນມີລະບົບຮາກ ທີ່ສາມາດຢັ້ງລົງໄປເຖິງນ້ຳ ທີ່ຢູ່ເລິກລົງໄປໃນ ດິນໄດ້, ເຊິ່ງອັນນີ້ມັນສາມາດ ຊ່ວຍໃຫ້ຕົ້ນດັ່ງກ່າວສາມາດເຕີບໂຕ ແລະ ຮັກສາໃບໄວ້ໃນລະດູແລ້ງ ໄດ້ດີນ ກວ່າຊະນິດອື່ນ ໆ. ນອກນັ້ນ ຍັງມີຫຍ້າ ແລະ ກົວບາງຊະນິດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ຫຍ້າ ແກມບາ ແລະ ກົວ ເວຣາໂນ ທີ່ສາມາດຮັກສາໃບຂຽວ ໄວ້ໄດ້ໃນລະດູແລ້ງ.

ພຶດຕະການສັດສຳລັບເຂດທີ່ມີດິນເປັນກົດ ແລະ ບໍ່ອຸດົມສົມບູນ

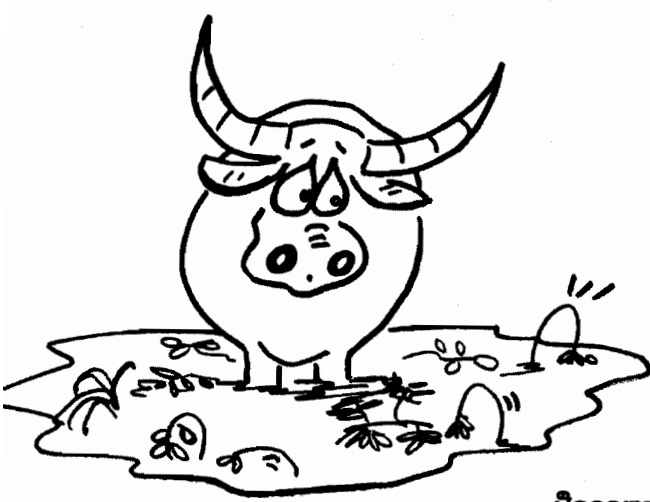
ພຶດຕະການສັດທຸກຊະນິດ ແມ່ນເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນອຸດົມສົມບູນ ຫລື ປານກາງ. ແຕ່ບາງຊະນິດ ເຊັ່ນ ຫຍ້າ ເນເປຍພັນສິດ ແລະ ລູກປະສົມ ແມ່ນສາມາດເກີດໄດ້ແຕ່ໃນດິນອຸດົມສົມບູນເທົ່ານັ້ນ.

ພຶດຕະການສັດຫລາຍ ໆ ຊະນິດ ທີ່ໄດ້ແນະນຳໃນປຶ້ມຫົວນີ້ ແມ່ນສາມາດເກີດໄດ້ ໃນດິນທີ່ ບໍ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ບາງຊະນິດ ເຊັ່ນ ຫຍ້າ ຮູມິຕິໂກລາ ແລະ ກົວສະໂຕໂລ ແມ່ນຍັງສາມາດເກີດ ໄດ້ໃນດິນເປັນກົດ ແລະ ບໍ່ອຸດົມສົມບູນອີກດ້ວຍ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ 2). ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບໍ່ມີພຶດ ອາຫານສັດຊະນິດໃດໜຶ່ງ ທີ່ຈະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ໃນດິນທີ່ບໍ່ອຸດົມສົມບູນ ຈົນກວ່າຈະນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ ຫລື ຝຸ່ນຄອກເຂົ້າໃສ່. ໃນສະພາບທີ່ດິນ ບໍ່ດີແທ້ ໆ ນັ້ນ, ພຶດອາຫານສັດ ອາດຈະບໍ່ສາມາດບັນຈຸເອົາທາດບຳລຸງລ້ຽງຕ່າງ ໆ ທີ່ຈຳເປັນສຳລັບ ການເຕີບໂຕຂອງສັດ.

ພຶດຕະການສັດ ສຳລັບດິນເປັນດ່າງ (ເຄັມ)

ພຶດຕະການສັດຫລາຍຊະນິດ ສາມາດເກີດໄດ້ໃນດິນເປັນດ່າງ (ເຄັມ). ບາງຊະນິດກໍເຫມາະສົມສະເພາະ ກັບດິນທີ່ມີ pH ສູງ ເຊັ່ນ ຕົ້ນກະກຸນ, ກົວ ເດັດສະມັນຕັສ ວິອາກາຕັສ ແລະ ບຸກກີເຣຍ ຮູມິຕິໂກລາ. ມີກົວ ຊະນິດນຶ່ງ ທີ່ເກີດບໍ່ໄດ້ດີ ໃນ ດິນ ທີ່ ເປັນດ່າງຫລາຍ - ກົວສະໂຕໂລແຊນຕິສ ກິອາເນນຊິສ.

ພຶດຕະການສັດ ສຳລັບເຂດດິນທີ່ມີສະພາບນ້ຳຮັງ

ຫລາຍຊະນິດສາມາດທຶນໄດ້ກັບສະພາບນ້ຳຮັງໃນໄລຍະສັ້ນ (ສາມ-ສີ່ ມື້). ມີພຽງບາງຊະນິດເທົ່ານັ້ນ ທີ່ສາມາດເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນທີ່ມີນ້ຳຮັງໃນໄລຍະຍາວ, ບາງຊະນິດກໍ່ສາມາດທຶນທານຕໍ່ສະພາບດັ່ງກ່າວໄດ້ດີກວ່າ ຊະນິດອື່ນ ໆ ເຊັ່ນ: ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ມູຕິກາ, ປັດສະປາລອມ ອາຕູາຕອມ, ເຊຕາເຣຍ ສະປາເຊລາຕາ, ບູາກີເຣຍ ຮູມິຕິໂກລາ, ກົວ ມາໂກຕິລຽມ ກູາຊິລ ແລະ ໂກຕາຣີໂອກາລິກສ ຈີໂຣຍຕິສ.

ພຶດຕະການສັດ ສຳລັບເຂດທີ່ຖືກໄຟໄໝ້ເລື້ອຍ ໆ

ພຶດຕະການສັດ ຕະກຸນຫຍ້າຫລາຍຊະນິດ ຈະທຶນທານຕໍ່ໄຟໄໝ້ ເພາະວ່າຈຸດຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຫຍ້າ ແມ່ນຢູ່ຕິດກັບພື້ນດິນ (ຕົວຢ່າງ: ຕະກຸນ ບູາກີເຣຍ). ແຕ່ພຶດຕະການສັດຕະກຸນກົວ ທຸກ ໆ ຊະນິດ ແມ່ນມີຈຸດຈະເລີນເຕີບໂຕຢູ່ສູງ ແລະ ຖືກທຳລາຍ ຫລື ເຜົາໄໝ້ໄດ້ງ່າຍ (ຕົວຢ່າງ: ກົວ ສະໂຕໂລ ແລະ ເຊັນໂຕ). ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ກົວເຫລົ່ານີ້ ຫລັງຈາກໄຟໄໝ້ແລ້ວ ແມ່ນຈະເກີດຄືນຂຶ້ນມາອີກຈາກແກ່ນ. ມີຕົ້ນໄມ້ອາຫານສັດຕະກຸນກົວ ຊະນິດນຶ່ງ ທີ່ທຶນທານຕໍ່ໄຟໄໝ້ໄດ້ດີ ຄື ຕົ້ນກະຖິນ.

ລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ແຕ່ລະຊະນິດ ...

4

ລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ແຕລະຊະ ນິດ ...

ລັກສະນະການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ໄລຍະການດຳລົງຊີວິດ ຂອງບັນດາພືດອາຫານສັດຊະນິດຕ່າງ ໆ ທີ່
ສຳຄັນ ທີ່ໄດ້ຮວບຮວມໄວ້ໃນປຶ້ມຫຼັກນີ້ ແມ່ນ ໄດ້ສະແດງຢູ່ໃນຕາຕະລາງທີ 3. ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບພືດ
ອາຫານສັດ ແຕ່ລະຊະນິດເຫລົ່ານັ້ນ ແມ່ນໄດ້ສັງລວມໄວ້ຢູ່ໃນພາກນີ້, ພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້:

- (1) ພືດອາຫານສັດຕະກຸນຫຍ້າ
- (2) ພືດອາຫານສັດຕະກຸນກິ່ວ (ລວມເອົາທັງກິ່ວຟຸ່ມ, ເປັນຕົ້ນ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ອາຫານສັດຕະກຸນກິ່ວ)
- (3) ພືດອາຫານສັດຊະນິດອື່ນ ໆ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ຫລື ທຳແຮງ (ລວມທັງພືດອາຫານສັດ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້
ສຳລັບສະພາບ ຫລື ເງື່ອນໄຂໃດໜຶ່ງໂດຍສະເພາະ ຫລື ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ໄປ ທົດສອບເທື່ອ
ໃນລະບົບການຜລິດຂອງຊາວກະສິກອນ.

ສາຍພັນທີ່ດີທີ່ສຸດ ຂອງແຕ່ລະຊະນິດ ແມ່ນ ໄດ້ຈັດລຽງຢູ່ໃນຫ້ອງຂອງສາຍພັນ. ສ່ວນລາຍຊື່, ນ້ຳເບີ ແລະ
ຊື່ສະເພາະ ຂອງພືດອາຫານສັດສາຍພັນຕ່າງ ໆ ເຫລົ່ານີ້ ແມ່ນໄດ້ສັງລວມໄວ້ ໃນພາກ ທີ 5 "ເອກະສານ
ຊ້ອນທ້າຍ".

ຕາຕະລາງ 3: ລັກສະນະການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ໄລຍະຊີວິດ ຂອງ ພືດອາຫານສັດ

		ລັກສະນະການຂະຫຍາຍຕົວ							
ຊະນິດ	ສາຍພັນ	ຫຍ້າເຕ້ຍ ມີລຳດັບແຂງແຮງ ເລື້ອໄປຕາມຕົ້ນ	ຫຍ້າສູງປານກາງເປັນພູມ	ຫຍ້າທີ່ສູງຊື່ ແລະເປັນສູມ	ກົວທີ່ເປັນເຄື່ອງກ້ຽວ	ກົວເປັນພູມ	ກົວເປັນຕົ້ນ	ຕົ້ນໄມ້ອາຫານສັດ	ດຳລົງຊີວິດໄດ້ດົນປານໃດ ?
ຫຍ້າ									
ອັນໂດໂປກິນ ກາຢາມັດ	ແກມບາ			•					
ບູາກີເຣຍ ບູຊັນຕາ	ມາຣານດູ; ກາຣັນກາ		•	•					
	ເຊເຣນເກຕີ		•						
ບູາກີເຣຍ ດີກັມເບີນ	ບາເຊລິສກ (ຊີກນານ)	•	•						
ບູາກີເຣຍ ຮູມິດີໂກລາ	ຕູລີ; ຢາເນໂຮ			•					
ບູາກີເຣຍ ຮູຊີຊຽນຊິສ	ຮູຊີ			•					
ປານິກັມ ແມກຊີມັມ	ສີມວງ			•					
ປາສປາລອມ ອາຕູາຕອມ	ເກຣ ໂນສ			•					
ເປນີເຊຕອມ ເປເບີຣຽມ	ເນເປຍ;ມອດ, ຄິງ								
ເຊຕາເຣຍ ສະພາເຊລາຕາ	ລຳປຸງ, ໂຊແລນເດີ								
ກົວ									
ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ	ອາມາຣິໂລ, ອີຕາແກມບີຣາ	•							
ກາລຽນດູາ ກາໂລທິຊັສ	ເບຊາກີ							•	
ເຊັນໂຕຊີມາ ມາໂກກາຣປັມ	ອູກາຢາລີ			•					
ເຊັນໂຕຊີມາ ປັບເບບເຊັນ	ບາຣິນັສ			•					
ເດັດສເມັນຕັສ ວິຣກາຕັສ	ຈາລັນ				•				
ເດັດສະໂມດຽມ ຊີເນເຣຍ	ລັດ ເດລີຊຽດສ					•			
ແຄຟລັງ(ກລີອີຊີເດຍ ເຊບັມ)	ເຣຕາຣູເລ, ເບເລັນຣິວັສ							•	
ກະກິນ	K636 , K584							•	
ສະໂຕໂລແຊນຕິສ ກິອາເນນຊິສ	ສະໂຕໂລ 184				•				

ສ - ໄລຍະຊີວິດສັ້ນ (1-3 ປີ)

ຍ - ໄລຍະຊີວິດຍາວ (ຫລາຍກວ່າ 3 ປີ)

ຍຫຼ - ໄລຍະຊີວິດຍາວຫລາຍ (ຫລາຍກວ່າ 6 ປີ)

ຝືດອາຫານສັດຕະກູນຫຍ້າ

ອັນໄຊໂປໂກນ ກາຢານັສ

(*Andropogon gayanus*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

ແກມບາ

- ເປັນຫຍ້າສູງ ເໝາະສົມສຳລັບການຕັດ.
- ໃນລະດູແລ້ງຍັງຂຽວງາມຢູ່.
- ສາມາດເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນບໍ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ດິນເປັນກົດ.

ແຕ່

- ກ້າຫາກບໍ່ຕັດເລື້ອຍ ໆ ຈະກາຍເປັນກ່າງຫລາຍ.

ຫຍ້າ ແກມບາ ເປັນຫຍ້າຢືນຕົ້ນ ສູງ ແລະ ເປັນຫຍ້າທີ່ສັດມັກກິນ ໃນເວລາຍັງອ່ອນ, ມີໃບອ່ອນ ແລະ ມີຂົນອ່ອນ ໆ. ຊຸ່ດອກຈະອອກທີ່ລຳຕົ້ນສູງ (ສູງເຖິງ 4 ແມັດ). ແກນຫຍ້າຊະນິດນີ້ ແມ່ນ ເບົາ ແລະ ເປັນຂົນ.

ຫຍ້າ ແກມບາ ຈະເກີດໄດ້ດີໃນດິນບໍ່ອຸດົມສົມບູນ, ດິນເປັນກົດ ໃນເຂດທີ່ມີອາກາດຮ້ອນ. ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ຈະເກີດໄດ້ດີໃນຫລາຍສະພາບອາກາດ ແຕ່ໂດຍສະເພາະ ຈະເປັນປະໂຫຍດ ໃນເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງ ແກ່ຍາວ. ມັນຈະຍັງຄົງຂຽວຢູ່ ໃນລະດູແລ້ງ ໃນເວລາທີ່ ຫຍ້າຫລາຍ ໆ ຊະນິດແມ່ນແຫ້ງຫຼຽວແລ້ວ.

ຫຍ້າ ແກມບາ ແມ່ນ ຕັດງ່າຍ ແຕ່ກໍ່ທົນທານຕໍ່ການຢຽບຢຳ ແລະ ກັດແທ້ນຂອງສັດ. ເຊິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງ ໄດ້ຕັດເລື້ອຍ ໆ ຫລືບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ມັນຈະອອກດອກ ແລະ ກາຍເປັນກ່າງຫລາຍ ແລ້ວສັດກໍ່ຈະບໍ່ກິນ.

ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ສາມາດນຳເອົາເຫງົ້າຮາກອ່ອນໄປຂະຫຍາຍໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ ແຕ່ບໍ່ຄວນ ເອົາເຫງົ້າແກ່. ການປູກດ້ວຍແກ່ນ ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນຈະພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ເພາະວ່າຄຸນນະພາບ ຂອງແກ່ນຈະບໍ່ຄ່ອຍດີ.

- ❶ ແກ່ນຫຍ້າ ແກມບາ ຈະມີລັກສະນະເປັນຂົນ ແລະ ເບົາ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❷ ຫຍ້າ ແກມບາ ຈະມີກາງຫລາຍກ້າບໍ່ຕັດເລື້ອຍ ໆ (ຈິມ ໂຮມ)
- ❸ ຫຍ້າ ແກມບາ ຈະມີໃບຫລາຍກ້າຕັດເປັນປະຈຳ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❹ ຢູ່ ມາໂຊນັນ, ປະເທດອິນໂດເນເຊຍ ຫຍ້າ ແກມບາ ຈະປູກໄວ້ສຳລັບຕັດໃຫ້ສັດກິນ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)

ບູາກີເຣຍ ປູຊັນຕາ

(*Brachiaria brizantha*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

ມາຣັນດູ (CIAT 6780)

ກາຣັນກາ (CIAT 16835)

ເຊເຣນເກຕີ (CIAT 6387)

- ເປັນຫຍ້າສູງເຫມາະສົມສຳລັບການຕັດ.
- ເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນອຸດົມສົມບູນປານກາງ ແລະ ດິນເປັນກີດ.
- ໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນດີກວ່າ ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ດີແກມເບີນ (ຊີກນານ).

ແຕ່

- ບໍ່ຄວນໃຊ້ຫຍ້າຊະນິດນີ້ເປັນອາຫານຢ່າງດຽວສຳລັບ ແບ້, ແກະ ແລະ ງົວນ້ອຍ.

ບູາກີເຣຍ ປູຊັນຕາ ເປັນຫຍ້າປະເພດຍືນຕົ້ນ ມີລັກສະນະການຂະຫຍາຍຕົວຫລາຍແບບ. ທຸກ ໆ ສາຍພັນ ແມ່ນ ເຫມາະສົມສຳລັບການຕັດ. ໃນສາມສາຍພັນທີ່ໄດ້ແນະນຳນັ້ນ ສອງສາຍພັນ "ມາຣັນດູ" (CIAT 6780) ແລະ "ກາຣັນກາ" (CIAT 16835) ແມ່ນ ສູງ, ເຊິ່ງສູງເຖິງ 2 ແມັດ, ສ່ວນ ສາຍພັນ "ເຊເຣນເກຕີ" (CIAT 6387) ແມ່ນຈະສັ້ນກວ່າ (ປະມານ 1 ແມັດ) ແລະ ມີລັກສະນະ ການຂະຫຍາຍຕົວ ຄ້າຍຄືກັບ ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ດີແກມເບີນ. ທັງສາມສາຍພັນນີ້ ແມ່ນຜລິດແກ່ນໄດ້ດີ, ຍົກເວັ້ນຢູ່ໃນ ພື້ນທີ່ໃກ້ເສັ້ນສູນສູດ.

ທັງສາມສາຍພັນ ແມ່ນ ປັບຕົວໄດ້ດີໃນຫລາຍສະພາບອາກາດ ແລະ ດິນ. ຫຍ້າດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະເກີດ ແລະ ທົນທານໄດ້ໃນດິນບໍ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ດິນເປັນກີດ, ແຕ່ພວກມັນຈະຕ້ອງການດິນທີ່ມີ ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ສຳລັບການຈະເລີນເຕີບໂຕທີ່ດີ ຫລາຍກວ່າ ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ດີແກມເບີນ ແລະ ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ຮູມິດີໂກລາ. ໃນລະດູແລ້ງ ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ປູຊັນຕາ ຈະຍັງຂຽວຢູ່.

ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ປູຊັນຕາ ບໍ່ຄວນຈະນຳໄປເກືອແກະ, ແບ້ ແລະ ງົວນ້ອຍ (ເບິ່ງ ພາກທີ 3, ບາງຈຸດສຳຄັນ ທີ່ ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ)

ສາຍພັນ "ມາຣັນດູ" ແມ່ນເກີດບໍ່ໄດ້ດີ ໃນດິນທີ່ມີນ້ຳຖ້ວມອ້ງ ແລະ ບາງຄັ້ງໃບມັກຕິດພະຍາດ ໃນເຂດ ທີ່ມີ
ຝົນຕົກຫລາຍ. ແຕ່ສອງສາຍພັນຍັງເຫລືອນັ້ນ ແມ່ນຈະເຫມາະສົມກວ່າ ໃນສະພາບດັ່ງກ່າວນີ້.

ຫຍ້າ ບູກກິເຣຍ ປູຊັນຕາ ສາມາດອະຫຍາຍ ຫລື ປູກດ້ວຍເຫງົ້າ ຫລື ແກ່ນ ໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

- ① ຫຍ້າ ປູຊັນຕາ ສາຍພັນ ມາຣັນດູ
ປູກໄວ້ໃກ້ເຮືອນສຳລັບຕັດໃຫ້ສັດກິນ (ເວີນເນີ
ສະເຕືອ)
- ② ຫຍ້າ ສາຍພັນມາຣັນດູ ຍັງຂຽວຢູ່ ໃນລະດູແລ້ງ
ແຕ່ຫຍ້າ ປັດສະປາລອມ ແມ່ນເລີ້ມແຫ້ງ (ເວີນເນີ
ສະເຕືອ)
- ③ ຫຍ້າ ປູຊັນຕາ ຜລິດແກ່ນໄດ້ດີ (ຈິມ ໂຮມ)
- ④ ຫຍ້າ ສາຍພັນ ມາຣັນດູ (ຈິມ ໂຮມ)

ບູກາກີເຮຍ ດີເກມເບນ (*Brachiaria decumbens*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

"ບາຊີລິສກ" (ຊີກນານ)

- ເຫມາະສົມສຳລັບປູກໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນ, ບາງຄັ້ງກໍປູກສຳລັບຕັດໃຫ້ກິນໄດ້.
- ປັບຕົວໄດ້ດີໃນດິນຫລາຍປະເພດ.
- ໃນລະດູແລ້ງກໍຍັງຂຽວຢູ່.

ແຕ່:

- ບໍ່ຄວນໃຊ້ຫຍ້າຊະນິດນີ້ຢ່າງດຽວເປັນອາຫານສຳລັບ ແກະ, ແບ້ ແລະ ງົວນ້ອຍ.
- ໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນບໍ່ໄດ້ດີ ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້.

ຫຍ້າ ບາຊີລິສກ (ຊີກນານ) ເປັນຫຍ້າປະເພດຍືນຕົ້ນ ແຂງແຮງ ແລະ ສູງ ປະມານ 1 ແມັດ. ກ້າຫາກບໍ່ໄດ້ຕັດລຳຕົ້ນ ຫລື ແຫນງຈະລົ້ມລົງສູ່ຜັນ ແລະ ຂະຫຍາຍອອກໄປ ທາງຂ້າງ ເຮັດໃຫ້ປົກຄຸມຫນ້າດິນໄດ້ດີ. ການຜລິດແກ່ນ ແມ່ນ ບໍ່ໄດ້ດີ ໃນ ອາຊີຕາເວັນ ອອກສ່ຽງໃຕ້.

ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າໃນຫລາຍສະພາບອາກາດ ແລະ ດິນຫລາຍປະເພດ, ທົນທານກັບ ດິນເປັນກີດ ແລະ ດິນບໍ່ອຸດົມສົມບູນ, ເຫມາະສົມກັບເຂດຮ້ອນ ທີ່ມີອາກາດຊຸ່ມຊື່ນ/ແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ຍັງຂຽວຢູ່ໃນ ລະດູແລ້ງ. ຫຍ້າ ບາຊີລິສກ ຈະທົນທານ ໃນສະພາບດິນທີ່ມີ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຕ່ຳ ແລະ ລະດູແລ້ງຍາວ ໄດ້ດີກວ່າ ຫຍ້າ ປຼີຊັນຕາ.

ຫຍ້າ ບູກາກີເຮຍ ດີເກມເບນ ບໍ່ຄວນຈະເອົາໄປເກືອແກະ, ແບ້ ແລະ ງົວນ້ອຍ(ເບິ່ງ ພາກທີ 3, ບາງຈຸດສຳ ຄັນ ທີ່ ຕ້ອງໄດ້ຝຶຈາລະນາ)

ສາມາດຂະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍເຫງົ້າ. ການປູກດ້ວຍແກ່ນ ອາດຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີ ເນື່ອງຈາກຄຸນນະພາບ ຂອງເມັດບໍ່ຄ່ອຍຈະດີ.

ຫມາຍເຫດ: ຫຍ້າ ບູກີເຣຍ ປູຊັນຕາ ສາຍພັນ ເຊເຣນເກຕີ (CIAT 6387) ສາມາດນຳໃຊ້ແທນ ຫຍ້າ ບູກີເຣຍ ດິເກມເບີນ ສາຍພັນ ບາຊີລິສກ (ຊີກນານ)ໄດ້, ເພາະມັນມີລັກສະນະການຂະຫຍາຍຕົວຄ້າຍຄືກັນ, ແຕ່ ສິ່ງທີ່ແຕກຕ່າງຈາກ ບາຊີລິສກ ແມ່ນ ເຊເຣນເກຕີ ໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນດີກວ່າ ໃນຫລາຍເສດຂອງອາຊີຕາເວັນ ອອກ ສ່ຽງໃຕ້.

- ❶ ສວນຫຍ້າ ສຳລັບປ່ອຍສັດເຂົ້າກິນ ຢູ່ ນອດຕ ສຸມາຕຼາ, ອິນໂດເນເຊຍ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❷ ຫຍ້າ ສາຍພັນ ບາຊີລິສກ (ຈີມ ໂຣມ)
- ❸ ຜົນຜລິດແກ່ນ ຂອງ ຫຍ້າ ບາຊີລິສກ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ດີ ຢູ່ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)

ບູາກີເຣຍ ຮູມິດີໂກລາ

(*Brachiaria humidicola*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

ຕູລີ (cv Tully)

ຢາເນໂຣ (CIAT 6133)

- ເປັນຫຍ້າ ທີ່ ມີລຳຕົ້ນເລືອໄປຕາມໜ້າດິນ.
- ດີສຳລັບການປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ.
- ສາມາດທຶນທານຕໍ່ການຢຽບຢາຂອງສັດເປັນຈຳນວນຫລາຍໄດ້.
- ສາມາດເກີດໄດ້ໃນດິນທີ່ບໍ່ອຸດົມສົມບູນ.
- ສາມາດທຶນທານຕໍ່ສະພາບນ້ຳຮັງໄດ້ໃນລະດັບໃດໜຶ່ງ.

ແຕ່

- ເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບຕ່ຳກວ່າຫຍ້າບູາກີເຣຍ ຊະນິດອື່ນ ໆ.

ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ຮູມິດີໂກລາ ເປັນຫຍ້າທີ່ແຜ່ລາມໄດ້ດີເລີດ ແຕ່ລຳຕົ້ນຈະເຕັຍ, ມັນຈະແຜ່ ລາມໄດ້ໄວ ໂດຍລຳຕົ້ນທີ່ມີຮາກປົ່ງອອກຕາມຂໍ້. ສາຍພັນ "ຢາເນໂຣ" ຈະມີໃບຫລາຍກວ່າ ສາຍພັນ "ຕູລີ", ແຕ່ທັງສອງສາຍ ພັນນີ້ແມ່ນມີຄຸນຄ່າທາງອາຫານ ຕ່ຳກວ່າຫຍ້າບູາກີເຣຍຊະນິດ ອື່ນ ໆ. ສາຍພັນ "ຕູລີ" ຈະຂະຫຍາຍໄດ້ໄວກວ່າ ສາຍພັນ "ຢາເນໂຣ" ແລະ ເຫມາະສົມສຳລັບ ການໃຊ້ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນໄດ້ດີກວ່າ. ການຜລິດແກ່ນ ແມ່ນ ບໍ່ໄດ້ດີ ໃນ ອາຊີຕາເວັນອອກ ສ່ຽງໃຕ້.

ຍ້ອນທັງສອງສາຍພັນນີ້ ເປັນຫຍ້າທີ່ເຕັຍ ຈຶ່ງບໍ່ຄ່ອຍຈະເຫມາະສົມສຳລັບການຕັດ ໃຫ້ສັດ ກິນ ຄືກັນກັບຫຍ້າບູາກີເຣຍອື່ນ ໆ, ແຕ່ມັນຈະສາມາດທຶນທານຕໍ່ການຢຽບຢາຂອງສັດ ເປັນ ຈຳນວນຫລາຍໄດ້.

ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ສາມາດເກີດໄດ້ໃນດິນຫລາຍປະເພດ ຈາກດິນທີ່ບໍ່ອຸດົມສົມບູນ, ດິນເປັນກົດ ຫາ ດິນຊາຍ ທີ່ມີ pH ສູງ. ຫຍ້າດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນ ຈະເກີດ ຫລື ຂະຫຍາຍຕົວ ໃນເຂດຮ້ອນຊຸມຊື່ນ ທີ່ບໍ່ມີລະດູແລ້ງ ຫລື ລະດູແລ້ງສັ້ນ ໄດ້ດີກວ່າ. ນອກນັ້ນ, ຍັງທຶນທານສະພາບນ້ຳຮັງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມໃນໄລຍະສັ້ນໄດ້.

ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ຕ້ອງປ່ອຍໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນເລື້ອຍ ໆ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ກ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ມີ ກ່າງຫລາຍ ແລະ ສັດຈະບໍ່ມັກກິນ. ການປູກດ້ວຍທອນຜັນ ຫລື ລຳຕົ້ນ ແມ່ນງ່າຍກວ່າ. ການ ປູກດ້ວຍແກ່ນຈະ ມີຄວາມ ຫຍຸ້ງຍາກ ເຖິງວ່າຈະໃຊ້ເມັດຜັນທີ່ມີຄຸນນະພາບດີກໍຕາມ, ເພາະການ ປູກສ້າງແມ່ນຕ່ຳ (ການຈະເລີນເຕີບ ໂຕໃນໄລຍະທຳອິດແມ່ນຊ້າ). ຄຸນນະພາບຂອງແກ່ນບໍ່ຄ່ອຍດີ.

ຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ຮູມິດີໂກລາ ແມ່ນສາມາດນຳໄປເກືອແກະ, ແບ້ ແລະ ງົວນ້ອຍໄດ້ໃນ ຈຳນວນຫນ້ອຍ, ເພາະ ກ້າໃຫ້ເປັນຈຳນວນຫລາຍ ສັດເຫລົ່ານີ້ ຈະໄດ້ຮັບຜົນສະທ້ອນຈາກ ອາການເປັນພິດຕໍ່ແສງ.

ຫມາຍເຫດ: ສາຍຜັນ "ຢາເນໂຣ" ແມ່ນສາຍຜັນດຽວກັນກັບ ໃນເມື່ອກ່ອນທີ່ເຄີຍຮູ້ກັນມາ ໃນນາມສາຍຜັນ ບູາກີເຣຍ ດິກຕີໂອເນີຣາ CIAT 6133 (*Brachiaria dictyoneura* CIAT 6133).

- ① ຫຍ້າ ຮູມິດີໂກລາ (ສາຍຜັນ ຢາເນໂຣ) ທົນທານຕໍ່ການກັດເລັມຂອງສັດ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ② ຫຍ້າ ຮູມິດີໂກລາ (ສາຍຜັນ ຢາເນໂຣ) ແຜ່ຂະຫຍາຍດ້ວຍລຳຕົ້ນ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ③ ຫຍ້າ ສາຍຜັນ ຕູລີ ເປັນຫຍ້າທີ່ດີທີ່ສຸດ ສຳລັບປູກປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ④ ຫຍ້າ ສາຍຜັນ ຕູລີ ແລະ ຢາເນໂຣ ສາມາດປູກເປັນທົ່ງຫຍ້າ ທີ່ມີຄວາມຫນາແຫນ້ນ (ຈິມ ໂຮມ)

ບູາກີເຣຍ ຣູຊີຊຽນຊີສ (Brachiaria ruziziensis)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

ຣູຊີ

- ໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນດີ.
- ປູກໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ ທັງຈາກແກ່ນ ແລະ ລຳຕົ້ນ.
- ເປັນພືດອາຫານສັດທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ.

ແຕ່:

- ຕ້ອງການດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນ.
- ບໍ່ທັນທານກັບດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕ່ຳ.
- ບັບຕົວບໍ່ໄດ້ດີໃນສະພາບທີ່ມີລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ.

ຫຍ້າ ຣູຊີ ເປັນຫຍ້າທີ່ມີໃບຫລາຍ, ສູງປານກາງ, ມີລຳຕົ້ນເລືອ ແລະ ມີຮາກປົ່ງອອກ ຕາມອັ້. ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຢູ່ປະເທດໄທ. ຫຍ້າຣູຊີ ແມ່ນ ມີໃບສັ້ນ ແລະ ມີອົນ, ສາມາດໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນສູງ ໃນຫລາຍເຂດ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ເປີເຊັນຄວາມງອກ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແມ່ນ ສູງ.

ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ແມ່ນ ບັບຕົວໄດ້ດີໃນດິນທີ່ລະບາຍນ້ຳໄດ້ງ່າຍ, ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ໃນເຂດທີ່ມີ ປະລິມານນ້ຳຝົນຫລາຍ. ໃນເຂດທີ່ມີສະພາບດັ່ງກ່າວມານັ້ນ ຫຍ້າ ຣູຊີ ຈະເປັນອາຫານທີ່ມີ ຄຸນນະພາບດີກວ່າຫຍ້າບູາກີເຣຍ ຊະນິດອື່ນ ໆ, ແຕ່ຫຍ້າ ຣູຊີ ຈະບໍ່ເໝາະສົມກັບດິນທີ່ມີ ຄວາມ ອຸດົມສົມບູນຕ່ຳ, ລະບາຍນ້ຳບໍ່ໄດ້ດີ ແລະ ມີລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ.

ຫຍ້າ ຣູຊີ ບໍ່ຄວນຈະນຳໄປເກືອແກະ, ແບ້ ແລະ ງົວນ້ອຍ, ເພາະຖ້າໃຫ້ເປັນຈຳນວນຫລາຍ ສັດເຫລົ່ານີ້ ຈະໄດ້ຮັບຜົນສະທ້ອນຈາກອາການເປັນພິດຕໍ່ແສງ ເຊິ່ງອາດເກີດຕາຍໄດ້.

ຫຍ້າ ຣູຊີ ສາມາດອະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍແກ່ນ ແລະ ທ່ອນຜັນ, ເຫງົ້າ ແລະ ລຳຕົ້ນ.

- ❶ ຫຍ້າ ຮູຊີ ເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດີ (ຈິມ ໂຮມ)
- ❷ ໃບຂອງມັນມີຂົນ (ຈິມ ໂຮມ)
- ❸ ໃຫ້ຜົນຜະລິດແກ່ນສູງ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❹ ຫຍ້າ ຮູຊີ ແຜ່ຂະຫຍາຍດ້ວຍລຳຕົ້ນ (ຈິມ ໂຮມ)
- ❺ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ໃນລະດູແລ້ງ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ດີ (ຈິມ ໂຮມ)

ຫຍ້າ ປານິກັມ ແມກຊິມັມ

(*Panicum maximum*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

"ກິນີ ສີມວຽງ" (TD-58)

- ເປັນຫຍ້າສູງ ເຫມາະສົມສຳລັບຕັດໃຫ້ສັດກິນ.
- ເຫມາະສົມກັບດິນອຸດົມສົມບູນດີ.
- ເປັນພືດອາຫານສັດ ທີ່ ມີຄຸນນະພາບສູງ.

ແຕ່:

- ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຝຸ່ນເປັນປະຈຳ.
- ຖ້າບໍ່ຕັດເລື້ອຍ ໆ ຈະມີກາງຫລາຍ.
- ບໍ່ເຫມາະສົມກັບເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງຍາວ.

ກິນີ ສີມວຽງ ເປັນຫຍ້າສູງ ເຫມາະສົມສຳລັບການຕັດໃຫ້ສັດກິນ ແລະ ສາມາດປ່ອຍໃຫ້ສັດ ເຂົ້າກິນ ເລັກນ້ອຍ (ເບົາບາງ), ເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ຖ້າປູກໃສ່ດິນທີ່ອຸດົມ ສົມບູນ. ສາຍພັນສີມວຽງ ໄດ້ຖືກຄັດເລືອກພັນ ໂດຍກົມລ້ຽງສັດ ຂອງປະເທດໄທ ຍ້ອນວ່າ ຫຍ້າສາຍພັນນີ້ ມີໃບຫລາຍ ແລະ ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບຫລາຍສະພາບໄດ້ດີກວ່າ ຫຍ້າ ປານິກັມ ແມກຊິມັມ ຊະນິດອື່ນ ໆ.

ກິນີ ສີມວຽງ ຈະປັບຕົວໄດ້ດີໃນເຂດທີ່ລະດູແລ້ງສັ້ນ ຫລື ບໍ່ມີເລີຍ, ແຕ່ມັນກໍສາມາດທົນໄດ້ ໃນເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ. ຫຍ້າດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງການຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນສູງ, ຝຸ່ນຄອກ ຫລື ຝຸ່ນເຄມີຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເປັນປະຈຳ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ. ຫຍ້າ ກິນີສີມວຽງ ເຫມາະສົມກັບດິນທີ່ລະບາຍນ້ຳໄດ້ດີ, ດິນອຸດົມສົມບູນ, ແຕ່ກໍສາມາດເກີດໄດ້ໃນດິນ ທີ່ອຸດົມສົມບູນ ປານກາງ. ບໍ່ທົນທານຕໍ່ສະພາບນ້ຳຮັງ.

ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ເປັນທີ່ຮູ້ກັນວ່າ ເປັນຫຍ້າ ທີ່ປົ່ງຄືນໄດ້ໄວ ຫລັງຈາກການຕັດ. ຈຳເປັນຕ້ອງ ໄດ້ຕັດຫຍ້າ ນີ້ເລື້ອຍ ໆ ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ມັນຈະກາຍເປັນກ່າງແຂງ ແລະ ອອກດອກ ເຮັດໃຫ້ສັດ ບໍ່ມັກກິນ.

ຫຍ້າ ກິນີສີມ່ວງ ສາມາດຂະຫຍາຍຜັນໄດ້ດ້ວຍເຫງົ້າ ແລະ ແກ່ນ. ໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນສູງ ໃນຫລາຍເຂດ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງແກ່ນ ດີກວ່າຂອງຫຍ້າ ປານີກັມ ແມກຊິມັມ ສາຍຜັນອື່ນ ໆ.

ຫມາຍເຫດ: ມີສາຍຜັນດີ ອີກສາຍຜັນໜຶ່ງ ຊື່ "ໂຕເບຍຕາ" (CIAT 6299) ຢູ່ ບູຮາຊິນ, ເປັນ ຫຍ້າສູງ ແລະ ມີ ໃບກວ້າງກວ່າ ຫຍ້າ ສີມ່ວງ. ສາຍຜັນ "ໂຕເບຍຕາ" ມີອົນແຂງຢູ່ເບື້ອງກົກ ຂອງລຳຕົ້ນ ເຊິ່ງເວລາຕັດ ອາດແທງເຂົ້າຫນຶ່ງໄດ້.

- ❶ ຫຍ້າ ກິນີສີມ່ວງ ຈະມີລຳຕົ້ນ ເປັນສີມ່ວງ (ຈີມ ໂຮມ)
- ❷ ມັນເປັນຫຍ້າສູງ ແລະ ຕັ້ງຊື່ (ລົງກອດ ຊາໂຢ)
- ❸ ຫຍ້າ ກິນີສີມ່ວງ ໃຊ້ສຳລັບຕັດໃຫ້ສັດກິນ ຢູ່ ພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ (ຈີມ ໂຮມ)
- ❹ ຫຍ້າ ກິນີສີມ່ວງ ໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນໄດ້ດີ ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (ຈີມ ໂຮມ)

ຫຍ້າ ປາສປາລອມ ອາຕູາຕອມ (*Paspalum atratum*)

ສາຍພັນ ທີ່ ແນະນຳ:

“ເຕເຣໂນສ” (BRA 9610)

- ເປັນຫຍ້າສູງ ເຫມາະສົມສຳລັບການຕັດ.
- ເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕ່ຳ ແລະ ເປັນກົດ.
- ເຫມາະສົມສຳລັບເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຊື່ນ ແລະ ມີລະດູແລ້ງສັ້ນ ຫລື ບໍ່ມີເລີຍ.
- ສາມາດທົນທານຕໍ່ສະພາບນ້ຳອັງໄດ້.
- ມີໃບຫລາຍ.

ແຕ່:

- ບໍ່ເຫມາະສົມກັບເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງຍາວ.

ຫຍ້າປັດສະປາລອມ ສາຍພັນ “ ເຕເຣໂນສ ” ເປັນຫຍ້າສູງ ແລະ ເປັນສຸມ, ມີໃບກວ້າງ, ຖ້າເກີດໃນບ່ອນ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂດີ ຈະມີໃບຫລາຍ ແລະ ສັດມັກກິນ . ໃນລະດູແລ້ງ ຫຍ້າ ສາຍພັນ “ ເຕເຣໂນສ ” ຈະຫຍາບ, ແຂງ ແລະ ສັດ ຈະບໍ່ມັກກິນ. ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ຈະໃຫ້ ຜົນຜລິດແກ່ນສູງ ໃນຫລາຍເຂດ , ຍົກເວັ້ນເຂດທີ່ໃກ້ ກັບ ເສັ້ນສູນສູດ.

“ ເຕເຣໂນສ ” ຖືວ່າເປັນທາງເລືອກທີ່ດີ ສຳລັບເຂດ ທີ່ມີດິນອຸດົມສົມບູນປານກາງ ຫາ ຕ່ຳ ໃນເຂດຮ້ອນ ຊຸ່ມຊື່ນ ແລະ ຈະເປັນປະໂຫຍດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ໃນເຂດທີ່ມີນ້ຳອັງເປັນບາງຄັ້ງຄາວ. “ ເຕເຣໂນສ ” ສາມາດ ທົນໄດ້ໃນເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ ແຕ່ ການຈະເລີນເຕີບໂຕແມ່ນບໍ່ໄດ້ດີ. ນອກນັ້ນ, ຍັງສາມາດ ເກີດໄດ້ດີໃນເຂດ ທີ່ ມີອາກາດເຢັນ (ເຂດສູງ) ແລະ ທົນແລ້ງໃນໄລຍະໃດນຶ່ງ.

ຊາວກະສິກອນສ່ວນຫລາຍມັກ " ເຕເຣໂນສ " ເພາະວ່າ ມັນຕັດງ່າຍ ແລະ ເກີດຄືນໄດ້ໄວ, ພ້ອມທັງສາມາດ ປ່ອຍໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນໄດ້ອີກ.

" ເຕເຣໂນສ " ສາມາດຂະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍແກ່ນ, ແຕ່ກໍສາມາດຂະຫຍາຍໄດ້ດ້ວຍເຫງົ້າ ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

ຫມາຍເຫດ: ອີກສາຍພັນນຶ່ງ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ແມ່ນ ປັດສະປາລອມ ເກນິວຣອມ ສາຍພັນ " ເບລາ ວິສຕາ " (*Paspalum guenoarum* 'Bela Vista') (ສຳລັບລາຍລະອຽດແມ່ນເບິ່ງພາກ " ພຶດອາຫານສັດອື່ນ ໆ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ".

- ① ຢູ່ ອິນໂດເນເຊຍ ມັກປູກຫຍ້າ ເຕເຣໂນສ ໃສ່ຕາມແຄມຮົ່ວ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ② ຫຍ້າ ປ. ອາຕູາຕອມ ແມ່ນມີການຟື້ນຕົວ (ເກີດຄືນ) ໄດ້ໄວ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ③ ມັນໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນສູງ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ④ ຫຍ້າ ເຕເຣໂນສ ແມ່ນຕັດງ່າຍ (ໄມເຄີ ແຮ)

ເປນີເຊຕອມ ເປີເປີຣຽມ ແລະ ຝັນປະສົມ

(*Pennisetum purpureum* and
hybrids)

ສາຍຜັນທີ່ແນະນຳ:

ເນເປຍ (ຫຍ້າຊ້າງ ເປັນສາຍຜັນຝັນເມືອງ ຂອງ
ເປນີເຊຕອມ ເປີເປີຣຽມ)

ມອດຕ (*Pennisetum purpureum* cv. Mott)

ຄິງ (*Pennisetum purpureum* x *P. glaucum*
hybrid)

- ເປັນຫຍ້າທີ່ສູງ ແລະ ເຫມາະສຳລັບການນຳໃຊ້
ແບບຕັດໃຫ້ກິນ.
- ເປັນຊະນິດທີ່ໃຫ້ຜົນຜລິດສູງທີ່ສຸດ ໃນເງື່ອນໄຂດິນດີ
ແລະ ນ້ຳພຽງພໍ.
- ເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ.

ແຕ່:

- ບໍ່ທົນທານຫາກບໍ່ໄດ້ໃສ່ຜຸ່ນ.
- ບໍ່ເຫມາະສົມກັບເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ.
- ກາຍເປັນກ່າງໄວ ຖ້າບໍ່ຕັດເລື້ອຍ ໆ.

ຫຍ້າ ເປນີເຊຕອມ ເປີເປີຣຽມ ແລະ ຝັນປະສົມ (ເປນີເຊຕອມ ເປີເປີຣຽມ ແລະ ປ. ກະລາວກັມ) ເປັນຫຍ້າ
ທີ່ມີຄວາມສູງຫລາຍ ເຊິ່ງເຫມາະສົມສຳລັບການຕັດ. ສາຍຜັນ "ຄິງ" ຢູ່ໃນສະພາບດິນດີ ຈະສູງ, ມີໃບຫລາຍ
ແລະ ໃຫ້ຜົນຜລິດສູງກວ່າສາຍຜັນ "ເນເປຍ" ຫລື "ມອດຕ", ແຕ່ ຈະນ້ອຍກວ່າ ແລະ ຈະເລີນເຕີບໂຕບໍ່
ໄດ້ດີໃນສະພາບທີ່ດິນບໍ່ດີ ຫລື ໃນໄລຍະທີ່ລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ.

ສາຍຜັນ ມອດຕ (ບາງຄັ້ງເອີ້ນວ່າ ເນເປຍເຕ້ຍ) ມີແໜງ ແລະ ໃບຫລາຍກວ່າ ສາຍຜັນ ເນເປຍ. ມອດຕ
ຍັງເຫມາະສົມສຳລັບການປູກເປັນແລວກັນເຈື່ອນ ໄດ້ດີກວ່າຫຍ້າ ເປນີເຊຕັມ ຊະນິດອື່ນ ໆ ອີກ. ຫຍ້າ ເປນີເຊ
ຕອມ ທຸກສາຍຜັນ ຕ້ອງການທາດບຳລຸງລ້ຽງຫລາຍ, ດັ່ງນັ້ນ ມັນ ອາດຈະຍາດແຍ່ງກັບພືດຕ່າງ ໆ ທີ່ຢູ່ໃກ້
ຄຽງ.

ຫຍ້າ ເປນີເຊຕອມ ເປັນຫຍ້າທີ່ໃຫ້ຜົນຜລິດສູງສຸດ ໃນຈຳນວນຫຍ້າທີ່ມີຢູ່, ແຕ່ມັນບໍ່ທົນທານ ກັບດິນ ທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕ່ຳ ຫລື ໃນສະພາບແຫ້ງແລ້ງ. ພວກມັນ ເຫມາະສົມກັບເຂດທີ່ມີດິນດີ, ປະລິມານນ້ຳ ຝົນຫລາຍ ແລະ ມີລະດູແລ້ງສັ້ນ.

ຝຸ່ນເຄມີ ຫລື ຝຸ່ນຄອກ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ໃສ່ເລື້ອຍ ໆ ເພື່ອຮັກສາຜົນຜລິດໃຫ້ສູງ. ຊາວ ກະສິກອນຫລາຍຄົນ ໄດ້ປູກຫຍ້າດັ່ງກ່າວນີ້ ໃສ່ໃກ້ກັບຄອກສັດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການໃສ່ຝຸ່ນງ່າຍຂຶ້ນ.

ຫຍ້າເປນີເຊຕອມ ຕ້ອງໄດ້ຕັດເປັນປະຈຳ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມັນມີໃບຫລາຍ. ຖ້າບ່ອຍໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ມັນກໍຈະມີແຕ່ລຳ ຕົ້ນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສັດບໍ່ກິນ. ຫຍ້າ ເປນີເຊຕອມ ແມ່ນ ສາມາດປູກດ້ວຍລຳຕົ້ນໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

- ① ຫຍ້າ ສາຍພັນ ຄົງ ກູສ ໃນຕົນລະດູແລ້ງ ຢູ່ປະເທດ ອິນໂດເນເຊຍ (ຈີມ ໂຮມ)
- ② ຫຍ້າ ເບເປຍ ສຳລັບຕັດໃຫ້ສັດກິນ ຢູ່ ປະເທດໄທ (ຈີມ ໂຮມ)
- ③ ຫຍ້າ ສາຍພັນຕ່າງ ໆ ຂອງ ເປນີເຊຕອມ ຈະມີໃບຫລາຍ ກ້າຕັດເລື້ອຍ ໆ (ຈີມ ໂຮມ)
- ④ ນຳໃຊ້ຫຍ້າ ສາຍພັນ ຄົງ ກູສ ເປັນຮັວອ້ອມຄອກໄກ່ ຢູ່ ອິນໂດເນເຊຍ (ເວີນເປີ ສະເຕືອ)
- ⑤ ຫຍ້າສາຍພັນຕ່າງ ໆ ເຫລົ່ານີ້ ໃຫ້ຜົນຜລິດສູງ ແຕ່ຈະມີແຕ່ລະຕົ້ນ ກ້າບໍ່ຕັດເລື້ອຍ ໆ (ຈີມ ໂຮມ)
- ⑥ ຫຍ້າສາຍພັນຕ່າງ ໆ ນີ້ ແມ່ນ ຕ້ອງການຝຸ່ນ ຫລື ຝຸ່ນເຄມີ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕ ໄດ້ດີ (ຈີມ ໂຮມ)

ເຊຕາເຣຍ ສະຟາເຊລາຕາ

(*Setaria sphacelata*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

ລຳປຸງ (*Setaria sphacelata* var. *splendida*)

ໂຊເລັນເດີ (*Setaria sphacelata* cv. *solander*)

- ເປັນຫຍ້າສູງ ລຳຕົ້ນຕັ້ງຊື່ ເຫມາະສົມສຳລັບຕັດ.
- ໃບອອນ ແລະ ສັດມັກກິນ.
- ສາມາດຢູ່ລອດໄດ້ໃນດິນບໍ່ດີ.
- ສາມາດທົນທານຕໍ່ສະພາບນ້ຳຮັງ ໃນໄລຍະສັ້ນໄດ້.
- ເກີດໄດ້ດີໃນເຂດທີ່ມີອາກາດໜາວ.

ແຕ່:

- ເພື່ອຢາກໃຫ້ໄດ້ຜົນຜລິດສູງ ມັນຕ້ອງການຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນດີ.
- ໃນເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຊື່ນ ໃບມັກມີພະຍາດ.
- ບໍ່ຄວນໃຊ້ເປັນອາຫານໃຫ້ແກ້ມ້າ.

ເຊຕາເຣຍ ສະຟາເຊລາຕາ ມີລຳຕົ້ນຕັ້ງ, ເປັນຫຍ້າຢືນຕົ້ນ ແລະ ມີຄວາມສູງປານກາງ. ໃບ ແລະ ລຳຕົ້ນອອນນ້ຳ ແລະ ສັດມັກກິນ. ສາມາດບົ່ງບອກຫຍ້າຊະນິດດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ ດ້ວຍໃບຂອງມັນມີສີຂຽວເນັ້ນ. ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ແມ່ນ ເຫມາະສົມສຳລັບການຕັດໃຫ້ສັດກິນ ແຕ່ ກໍສາມາດປ່ອຍໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນ ແບບເບົາບາງໄດ້.

ສາຍພັນ "ລຳປຸງ" ຈະບໍ່ຜລິດແກ່ນ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍລຳຕົ້ນເທົ່ານັ້ນ. "ລຳປຸງ" ເຫມາະສົມສຳລັບເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຊື່ນ ແລະ ມີລະດູແລ້ງສັ້ນ. ໃບມັກເກີດມີພະຍາດ ໃບ ເງື່ອນໄຂທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມສູງທີ່ສຸດ. ສ່ວນສາຍ ພັນ "ໂຊເລັນເດີ" ແມ່ນໃຫ້ຜົນຜລິດແກ່ນ ແລະ ເຫມາະສົມກັບເຂດໜາວ (ພື້ນທີ່ສູງ) ຫລາຍກວ່າສາຍພັນ "ລຳປຸງ". ແຕ່ທັງສອງສາຍພັນນີ້ ສາມາດຢູ່ລອດໄດ້ໃນສະພາບດິນບໍ່ອຸດົມສົມບູນ. ເພື່ອຢາກເຮັດໃຫ້ ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕທີ່ດີນັ້ນ ຄວນປູກໃນດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນ ຫລື ປານກາງ. ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ສາມາດທົນທານ ຕໍ່ສະພາບນ້ຳຮັງ ໄດ້ຫລາຍມື້.

ຫຍ້າ ເຊຕາເຣຍ ອາດເປັນພືດຕໍ່ມ້າ (ເບິ່ງຜາກທີ 3, ຈຸດສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາເປັນພິເສດ). ທັງສອງສາຍພັນແມ່ນສາມາດອະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍເຫງົ້າ.

ຫມາຍເຫດ: ສາຍພັນ "ກາຊຸງກລາ" (*Setaria sphacelata* cv. kazungula ຢູ່ ອົດສະຕາລີ) ເປັນອີກສາຍພັນນຶ່ງ ຂອງ ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ເຊິ່ງອາດສາມາດພົບເຫັນເປັນບາງຄັ້ງຄາວ ໃນ ອາຊີ ຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້. ສາຍພັນດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະເກີດໄດ້ດີ ໃນເຂດຕ່ຳ ແລະ ເຫມາະສົມສຳລັບ ການ ປູກເພື່ອໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນໄດ້ດີ ກວ່າສາຍພັນ "ລັມປຸງ" ແລະ "ໂຊລັນເດີ". ອີກສາຍພັນນຶ່ງ ແມ່ນ "ສະປເລັນດາ" (*Setaria sphacelata* cv. splenda ຢູ່ ອົດສະຕາລີ) ເປັນສາຍພັນທີ່ຜລິດແກ່ນໄດ້ ແລະ ຄ້າຍຄືກັນກັບ ສາຍພັນ "ລຳປຸງ".

- ① ຫຍ້າ ສາຍພັນ ລຳປຸງ ປູກເປັນແຖວ ສຳລັບເປັນອາຫານສັດ ຢູ່ ປະເທດ ຟີລິບປິນ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ② ຫຍ້າ ສາຍພັນ ລຳປຸງ ຈະຕັດໄດ້ງ່າຍ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ③ ຫຍ້າ ສາຍພັນ ໂຊລັນເດີ ຈະຜລິດແກ່ນໄດ້ດີ ແຕ່ສາຍພັນ ລຳປຸງ ຜລິດບໍ່ໄດ້ (ຈິມ ໂຮມ)
- ④ ຫຍ້າ ສາຍພັນ ຕ່າງໆ ຂອງ ເຊຕາເຣຍ ມີລຳຕົ້ນ ແປ/ແລບ ຢູ່ສ່ວນກົກ ແລະ ມີໃບຂຽວປົນພ້າ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)

ພືດອາຫານສັດ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ອາຫານສັດຕະກູນກົວ ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ

(*Arachis pintoï*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

ອາມາຣິໂລ (cv. Amarillo)

ອິຕາກຳປີຣາ (CIAT 22160)

- ເປັນກົວທີ່ມີລຳຕົ້ນເລືອຕາມດິນ ແລະ ຕ່ຳ.
- ທົນທານຕໍ່ການເຂົ້າກິນຂອງສັດຢ່າງຫນັກໄດ້.
- ປົກຄຸມດິນຢູ່ກ້ອງຕົນໄມ້ໄດ້ດີ.
- ສາມາດປູກໄດ້ດ້ວຍລຳຕົ້ນ.

ແຕ່:

- ຕ້ອງການດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນປານກາງ.
- ບໍ່ເໝາະສົມກັບເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ.

ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ ມີລຳຕົ້ນແຂງແຮງ ແລະ ເລືອຕາມດິນ ມີຮາກປົ່ງອອກຕາມຂໍ້ ເຊິ່ງ ເຮັດໃຫ້ເກີດເປັນ ຜົນສີຂຽວທີ່ຫນາແຫນ້ນ ເຫມືອນຜ້າຝົມ ເຊິ່ງປົກກະຕິມີດອກສີເຫລືອງ. ເປັນພືດຕະກູນກົວ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ສູງ ສຳລັບສັດທຸກຊະນິດ ລວມທັງໄກ່, ເປັດ ແລະ ຫມູ. ສາມາດທົນທານຕໍ່ການຕັດ ຫລື ປ່ອຍສັດເຂົ້າກິນ ຢ່າງຫນັກໄດ້. ເປັນພືດຄຸມດິນທີ່ດີ ສຳລັບ ການຄວບຄຸມວັດຊະພືດ ໃນກ້ອງຕົ້ນໄມ້ ແລະ ປ້ອງກັນການເຊາະ ເຈື່ອນ ໃນດິນຄ້ອຍຊັນ.

ໃນກົວ ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ ນີ້ ແມ່ນມີຫລາຍສາຍພັນ, ໃນຈຳນວນນັ້ນ ແມ່ນ ມອີຕາແກມປີຣາ” ແລະ ອາມາຣິໂລ” ເປັນສາຍພັນທີ່ນຳໃຊ້ກັນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ໃນເຂດອາຊີ ຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້.

ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ ຕ້ອງການດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນປານກາງ ແລະ ເໝາະສົມກັບ ເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຊື່ນ ແລະ ມີລະດູແລ້ງສັ້ນ ຫລື ບໍ່ມີເລີຍ. ກົວຊະນິດນີ້ ຈະບໍ່ເໝາະສົມກັບເຂດທີ່ມີ ລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ ຍົກເວັ້ນ ເຂດທີ່ມີ ອາກາດຫນາວ. ມັນສາມາດເກີດໄດ້ດີ ຈາກ ກາງແຈ້ງ ຫາບ່ອນທີ່ຮົ່ມປານກາງ ໃນກ້ອງຕົ້ນໄມ້.

ກົວ ອາຣາຄິສ ປົນໂຕຍ ບໍ່ຄືກັບກົວອາຫານສັດຊະນິດອື່ນ ໆ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຕັດ ຫລື ໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນ ຢ່າງເປັນ
ປະຈຳ ເພື່ອປັບປຸງຜົນຜລິດ ແລະ ຄວາມທົນທານຂອງມັນ.

ສາມາດຂະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍລຳຕົນ ແລະ ເຫງົ້າຮາກຂອງມັນ. ຄຸນລັກສະນະພິເສດ ຂອງ ມັນ ແມ່ນຄືກັບ
ກົວຕິນ ຜລິດແກ່ນຢູ່ພື້ນດິນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ການເກັບແກ່ນຫຍຸ້ງຍາກ. ຄຸນນະພາບຂອງ ເມັດພັນ ຈະຫລຸດລົງໄວ
ໃນເວລາເກັບຮັກສາ. ການປູກດ້ວຍແກ່ນແມ່ນງ່າຍ ແລະ ແກ່ນທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ ແມ່ນມີຢ່າງຫລວງຫລາຍ.

- ❶ ກົວ ອາຣາຄິສ ແຜ່ຂະຫຍາຍໄດ້ໄວດ້ວຍລຳຕົ້ນ ແລະ
ແກ່ນ ທີ່ຢູ່ ໃນດິນ (ປີເຕີ ຮອນ)
- ❷ ກົວ ອາຣາຄິສ ທຸກ ໆ ສາຍພັນ
ສາມາດປູກເປັນພືດຄຸມດິນ
- ❸ ຕາມກ້ອງຕົ້ນໄມ້ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
ສາຍພັນ ອາມາຣິໂລ ຜລິດແກ່ນໄດ້ດີ (ວອງ ຈອຍ
ຈີ)
- ❹ ສາຍພັນ ອີຕາກຳບິຣາ
ເກີດເປັນແຜ່ນຢ່າງຫນາແຫນ້ນ (ຈິມ ໂຣມ)

ຕົ້ນ ກະກິນແດງ

(*Calliandra calothyrsus*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

“ເບຊາກີ” (CPI 115690)

- ເປັນຕົ້ນໄມ້ອາຫານສັດທີ່ດີ ສຳລັບເຂດຫນາວ.
- ສາມາດເກີດໄດ້ໃນດິນເປັນກົດ.
- ເວລາຕັດຈະໃຫ້ຜົນຜລິດໃບຫລາຍ.
- ນຳໃຊ້ເປັນຟື້ນໄດ້ດີ.

ແຕ່:

- ສັດມັກກິນພຽງແຕ່ເວລາຍັງສົດ.
- ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປູກຈາກແກ່ນ.
- ເບີ້ນ້ອຍ ຈະເລີນເຕີບໂຕຊ້າ.

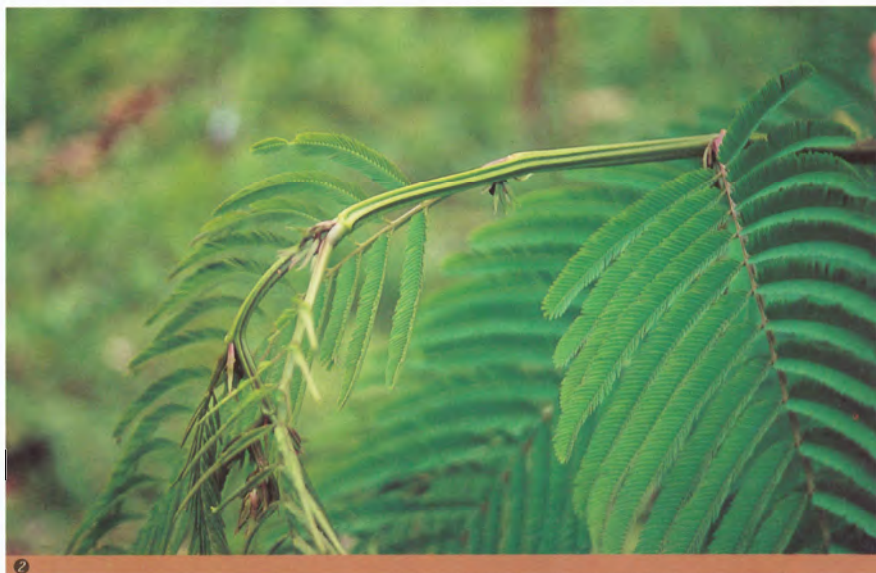
ຕົ້ນກະກິນແດງ ເປັນຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີອາຍຸຍືນ ແລະ ກ້າຕັດເປັນປະຈຳ ຈະໃຫ້ຜົນຜລິດສູງ. ຈຸດແຕກຕ່າງ ຈາກຕົ້ນໄມ້ຕະກູນຖົ່ວອື່ນ ໆ ແມ່ນ ບໍ່ມັກມີພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້. ມີດອກສີແດງ. ລຳຕົ້ນອອນ ຈະມີລັກສະນະຊືກແຊັກ ແລະ ເປັນສີຫລຽມ ຫລາຍກວ່າ ເປັນລຳມົນ.

ຕົ້ນກະກິນແດງ ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສະເພາະເຂດທີ່ຫນາວໄດ້ດີ (ເຂດສູງ) ແລະ ເປັນ ເຂດຊຸ່ມຊື່ນ ມີລະດູແລ້ງສັ້ນ ຫລື ບໍ່ມີເລີຍ. ເກີດໄດ້ດີໃນດິນຫລາຍປະເພດ, ລວມທັງດິນເປັນກົດ ແຕ່ ຕ້ອງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນປານກາງ. ກ້າຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີໃນໄລຍະປູກສ້າງ (18 ເດືອນ) ມັນຈະທົນທານແລ້ງໄດ້ດີ ໂດຍສະເພາະໃນດິນທີ່ມີຊັ້ນດິນເລິກ.

ຕົ້ນກະກິນແດງ ມັກນຳໃຊ້ປູກເປັນແກວກັນເຈື່ອນ. ການນຳໃຊ້ເປັນອາຫານສຳລັບງົວແມ່ນ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮຽນໃຫ້ກິນ ຫລື ເຮັດໃຫ້ລ້ຽງກ່ອນໃນເວລາທຳອິດ, ສ່ວນ ແກະ ແລະ ແບ້ ແມ່ນ ບໍ່ມີບັນຫາ. ຄຸນລັກສະນະສະເພາະຂອງກະກິນແດງ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເກືອສົດ ເພາະໃບຫ່ຽວສັດຈະບໍ່ມັກກິນ. ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ກະກິນແດງເປັນອາຫານເສີມໃນການທອມງົວ ໃນ ບາຫລື ປະເທດອິນໂດເນເຊຍ ທີ່ມີຄວາມສູງກວ່າ 500 ແມັດ ໄດ້ຢ່າງມີຜົນສຳເລັດ.

ກະກຸນແດງ ຕ້ອງໄດ້ປູກດ້ວຍເມັດຜັນ ຄືກັນກັບຕົ້ນໄມ້ອາຫານສັດຕະກຸນກິ່ວຫົວໄປ, ການປູກສ້າງຂອງຕົ້ນເບ້ຍ ແມ່ນຊັກຊ້າ. ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ ຕົ້ນເບ້ຍຄວນປ້ອງກັນຈາກ ການເຂົ້າກິນຂອງສັດ, ວັດຊະພຶດ ແລະ ໄຟໄຫມ້. ການຜລິດເມັດຜັນ ອາດຈະບໍ່ໃຫ້ຜົນສູງ ໃນເຂດທີ່ບໍ່ມີເຈ້ຍ ທີ່ຊ່ວຍປະສົມລະອອງເກສອນ ໃນດອກຂອງກະກຸນແດງ.

- ❶ ສາຍຜັນ ເບຊາກີ ເກີດໄດ້ດີ ໃນເຂດທີ່ມີອາກາດໜາວ (ອາລັງ ໂປຕິນເຈີ)
- ❷ ກິ່ງ/ງ່າອ່ອນ ຂອງຕົ້ນກະກຸນແດງ ມີລັກສະນະເປັນສີຫລຽມ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❸ ຕົ້ນກະກຸນແດງ ສາມາດນຳໃຊ້ເປັນພື້ນໄດ້ດີ (ອາລັງ ໂປຕິນເຈີ)
- ❹ ຕົ້ນກະກຸນແດງ ມີດອກເປັນສີແດງ (ອາລັງ ໂປຕິນເຈີ)

ເຊັນໂຕຊີມາ ປັບເບເຊັນ ແລະ ຊມາໂກກາຣປັມ

(*Centrosema pubescens*
and *C. macrocarpum*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

"ບາຣິນັສ" (*Centrosema pubescens* CIAT
15160)

"ອູກາຢາລີ" (*Centrosema macrocarpum*
CIAT 25522)

- ກົວທີ່ມີເຄືອກ້ຽວ.
- ຄວບຄຸມວັດຊະພຶດໄດ້ດີ.
- ສາມາດເກີດປົນກັບຫຍ້າສູງໄດ້ດີ
ສຳລັບການຕັດໃຫ້ກິນ.

ແຕ່:

- ປັບຕົວບໍ່ໄດ້ດີໃນເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງແກ່ຍາວ.
- ຕ້ອງການດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນປານກາງ ແລະ
ລະບາຍນ້ຳໄດ້ດີ.
- ຕ້ອງປູກດ້ວຍແກ່ນຢ່າງດຽວ.

ກົວເຊັນໂຕ ບໍ່ສາມາດທົນທານກັບການຕັດ ຫລື ໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນຢ່າງຫນັກ. ມັນຈະເກີດໄດ້ດີ ຖ້າປ່ອຍໃຫ້
ມັນເກີດ/ຟື້ນຄືນ ພາຍຫລັງການຕັດ ໃນໄລຍະຍາວ (ຫລາຍກວ່າ 6 ອາທິດ) ແລະ ບໍ່ຕັດຕໍ່າຈົນເກີນໄປ.

ທັງສອງສາຍພັນ "ອູກາຢາລີ" ແລະ "ບາຣິນັສ" ຈະຕ້ອງໄດ້ປູກດ້ວຍແກ່ນ. ທັງສອງ ຈະ ອອກດອກ ແລະ
ຜລິດແກ່ນ ໃນຕອນຕົ້ນລະດູແລ້ງ. ຜົນຜລິດແກ່ນຈະໄດ້ດີ ຖ້າປູກ ແລະ ປ່ອຍໃຫ້ ມັນກ່ຽວຂ້ັນຕາມຮາວ
(ຕົວຢ່າງ: ຮາວຮົ້ວ). ຜົນຜະລິດແກ່ນຈະສູງທີ່ສຸດໃນເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງຍາວ.

ເຊັນໂຕຊີມາ ທຸກຊະນິດ ແມ່ນຕິດພະຍາດໃບ ທີ່ຊື່ວ່າ ຣິຊິກໂຕເນຍ (*Rhizoctonia*) ໃນໄລຍະລະດູຝົນ, ແຕ່
ສອງສາຍພັນ "ບາຣິນັສ" ແລະ "ອູກາຢາລີ" ຈະເຊົາໄວກວ່າ.

ການຜລິດເມັດພັນ ແມ່ນ ງ່າຍ ໃນຫລາຍພື້ນທີ່ ທີ່ມັນສາມາດເກີດໄດ້. ແກ່ນມີເບືອກຫຸ່ມແອງ ເພື່ອປ້ອງກັນການງອກຂອງເມັດ ຈົນກວ່າ ເບືອກມັນຈະຖືກທຳລາຍ (ເບິ່ງລາຍລະອຽດ ໃນປຶ້ມ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ ຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ-ຈະປູກ, ຄຸ່ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ພືດ ອາຫານສັດແນວໃດ).

ໃບຂອງຖົ່ວ ສາຍພັນ "ຈະລັນ" ມັກຖືກທຳລາຍຈາກແມງປະຊີລິດ (Psyllid) ແຕ່ເຊົາໄວ.

- ❶ ສາຍພັນ ບາຣິນັສ ນຳໃຊ້ເປັນພືດຄຸມດິນ ໃນສວນສາລີ (ຫລັງຈາກການເກັບກ່ຽວ) ຢູ່ ອິນໂດເນເຊຍ (ຈີມໂຮມ)
- ❷ ສາຍພັນ ອູກາຢາລີ ຈະມີໃບໃຫຍ່ກວ່າ ສາຍພັນ ບາຣິນັສ (ຈີມໂຮມ)
- ❸ ດອກ ຂອງສາຍພັນ ບາຣິນັສ ຈະມີສີຂາວ ແລະ ສີບົວ (ຈີມໂຮມ)
- ❹ ສາຍພັນ ບາຣິນັສ ຈະປົ່ງຮາກອອກຕາມຂໍ້ ເຊິ່ງ ຈະເຮັດໃຫ້ມັນທົນທານຕໍ່ກວ່າ ຖົ່ວ ເຊັນໂຕ
- ❺ ສາຍພັນອື່ນ ໆ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ) ທັງສອງສາຍພັນ ຈະມີແກ່ນໃຫຍ່ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ປູກງ່າຍ (ຈີມໂຮມ)

ໄມຍະຣາ

(*Desmanthus virgatus*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

"ຈະລັນ" (Chaland)

- ມີລັກສະນະເປັນຕົ້ນພຸ່ມ ເຫມາະສຳລັບຕັດໃຫ້ກິນ.
- ຈະເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນຫນຽວ (ດິນດາກ) ທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ.
- ເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ.
- ໃບ-ສາມາດນຳໄປເຮັດເປັນອາຫານປິ່ນ.
- ຜະລິດແກ່ນໄດ້ງ່າຍ.

ແຕ່:

- ບໍ່ເຫມາະສົມກັບດິນເປັນກົດ.
- ຕ້ອງປູກຈາກແກ່ນເທົ່ານັ້ນ.

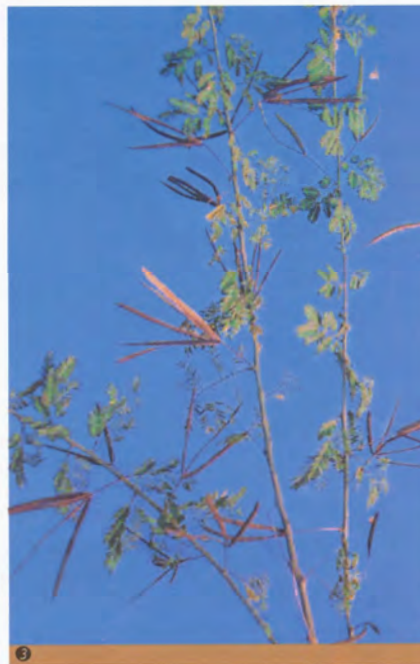

ສາຍພັນ "ຈະລັນ" ເປັນຖົ່ວທີ່ມີລຳຕົ້ນຊື່ ເປັນພຸ່ມ ແລະ ລຳຕົ້ນແຂງ ສູງເຖິງ 2 ແມັດ, ສ່ວນໃຫຍ່ ມີການນຳໃຊ້ກິ່ວຊະນິດນີ້ ຢູ່ ປະເທດໄທ . ແຕ່ລະຕົ້ນມີອາຍຸຢູ່ໄດ້ປະມານ 3-5 ປີ. ໃບ ເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ເຊິ່ງສາມາດນຳໃຊ້ເປັນອາຫານຕອນຍັງສົດ ຫລື ແຫ້ງ (ໃບປິ່ນ). ສາມາດນຳໄປປູກເປັນແຖວກັນເຈື່ອນໄດ້.

ເປັນຊະນິດທີ່ເຫມາະສົມສະເພາະກັບດິນຫນຽວ ທີ່ມີ pH ລະດັບກາງ ຫາ ສູງ. ເຖິງວ່າມັນ ຈະສາມາດຢູ່ລອດໄດ້ໃນເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງຍາວ, ແຕ່ມັນຈະເກີດໄດ້ດີກວ່າ ໃນເຂດຮ້ອນຊຸມຊື່ນ ທີ່ມີລະດູແລ້ງສັ້ນ. ສາຍພັນ "ຈະລັນ" ຕ້ອງໄດ້ປູກດ້ວຍແກ່ນ.

ສາຍພັນ "ຈະລັນ" ຕ້ອງໄດ້ປູກດ້ວຍແກ່ນ. ການຜລິດເມັດພັນ ແມ່ນ ງ່າຍ ໃນຫລາຍພື້ນທີ່ ທີ່ມັນສາມາດເກີດໄດ້. ແກ່ນມີເບືອກຫຸ່ມແຂງ ເພື່ອປ້ອງກັນການງອກຂອງເມັດ ຈົນກວ່າ ເບືອກມັນຈະຖືກທຳລາຍ (ເບິ່ງລາຍລະອຽດ ໃນປຶ້ມກ່ຽວກັບການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ ຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ-ຈະປູກ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນ້ຳໃຊ້ ພຶດອາຫານສັດແນວໃດ).

ໃບຂອງຖົ່ວ ສາຍພັນ "ຈະລັນ" ມັກຖືກທຳລາຍຈາກແມງປະຊີລິດ (Psyllid) ແຕ່ເຊົາໄວ.

- ❶ ສາຍພັນ ຈະລັນ ມີໃບຫລາຍ (ຈິມ ໂຮມ)
- ❷ ຖົ່ວຊະນິດນີ້ເປັນຕົ້ນ ແລະ ເປັນພູມ (ຈິມ ໂຮມ)
- ❸ ການຜລິດເມັດພັນແມ່ນງ່າຍ (ຈິມ ໂຮມ)

ເດັດສະໂມດຽມ ຊີເນເຣຍ

(*Desmodium cinerea*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

“ລັດສ ເດລີຊຽດສ” (Las Delicias)

ສາຍພັນນີ້ເຄີຍເອີ້ນວ່າ ເດັດສໂມດຽມ ເຣນໂຊນີ

(*Desmodium rensonii* CPI 46562)

- ເປັນຕົ້ນຜຸ່ມ ໃຫຍ່ໄວ ແລະ ເຫມາະສົມສຳລັບການຕັດໃຫ້ສັດກິນ.
- ເຫມາະສົມສຳລັບການປູກເປັນແຖວກັນເຈື່ອນ.
- ເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ.
- ເຫມາະສຳລັບເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຊື່ນ.

ແຕ່:

- ອາຍຸສັ້ນ (2-3ປີ)
- ຕ້ອງໄດ້ປູກດ້ວຍແກ່ນເທົ່ານັ້ນ.

“ລັດ ເດລີຊຽດສ” ເປັນພືດທີ່ມີອາຍຸສັ້ນ (2-3 ປີ), ເປັນຕົ້ນຜຸ່ມ ແລະ ສູງເຖິງ 3 ແມັດ. ເບ້ຍນ້ອຍ ຂອງກິວຊະນິດນີ້ ແມ່ນໃຫຍ່ໄວ, ເຮັດໃຫ້ປູກງ່າຍກວ່າຕົ້ນກິວຊະນິດອື່ນ ໆ. ລຳຕົ້ນແຂງຄືກັນກັບໄມ້ ແລະ ມີກິ່ງກ້ານ. ໃຫ້ຜົນຜະລິດໃບສູງ ຖ້າຕັດເປັນປະຈຳ.

ກິວຊະນິດນີ້ ປັບຕົວໄດ້ດີ ໃນດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນປານກາງ, ບໍ່ເປັນກົດ ຫລື ເປັນກົດນ້ອຍນຶ່ງ. ເກີດໄດ້ດີ ໃນເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຊື່ນ ມີລະດູແລ້ງສັ້ນ ຫລື ບໍ່ມີເລີຍ, ບໍ່ເຫມາະສົມກັບພື້ນທີ່ ເຊິ່ງມີລະດູ ແລ້ງຍາວ.

ການນຳໃຊ້ ກົວ "ລັດ ເດລີຊຽດສ" ປູກເປັນແຖວກັນເຈື່ອນ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ ຢ່າງກວ້າງ ຂວາງ ໂດຍ ສູນສາດສະຫນາ ບາບຕິສ - ຊີວິດໃນຊົນນະບົດ ໃນ ມົນຕານາວ, ຟີລິບປິນ. ເປັນ ອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ສັດຫລາຍປະເພດມັກກິນ.

ກົວ ເດັດສະໂມດຽມ ເຮັດໂຊນີ ຕ້ອງໄດ້ປູກດ້ວຍແກ່ນ. ການຜລິດແກ່ນ ແມ່ນໄດ້ດີ ໃນຫລາຍເຂດທີ່ມັນ ສາມາດປັບຕົວໄດ້.

ສາຍເຫດ: ອີກສາຍພັນນຶ່ງ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ແມ່ນ ໂກດາຣີໂອກາລິກສ ຈີໂຣເດັສ (Codariocalyx gyroides) (ສຳລັບລາຍລະອຽດແມ່ນເບິ່ງພາກ " ພຶດອາຫານສັດອື່ນ ໆ ທີ່ເປັນ ປະໂຫຍດ".)

- ❶ ສາຍພັນ ລາສ ເດລີຊີອັສ ມັກປູກເປັນແຖວ ຢູ່ ອິນໂດເນເຊຍ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❷ ກົວຊະນິດນີ້ ແມ່ນມີໃບມົນ (ຈີມ ໂຮມ)
- ❸ ກົວຊະນິດນີ້ ໃຫ້ຜົນຜລິດສູງ ໃນຫລາຍ ໆ ເຂດ ຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (ຈີມ ໂຮມ)

ຕົ້ນແຄຟລັງ

(*Gliricidia sepium*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ: ເຣຕາຣູເລ (Retalhuleu)
ເບເລັນ ຣິວັສ (Belen Rivas)

- ສາມາດຂະຫຍາຍພັນໄດ້ຈາກລຳຕົ້ນຢ່າງງ່າຍດາຍ
- ປູກສຳລັບເຮັດຮົ່ວໄດ້ດີ.
- ສາມາດເກີດໄດ້ດີໃນດິນເປັນກົດລະດັບກາງ.
- ເປັນອາຫານເສີມທີ່ດີສຳລັບສັດໃນລະດູແລ້ງ.

ແຕ່:

- ສັດບໍ່ມັກກິນປານໃດ.
- ຕິດພະຍາດ ຫລື ມັກມີແມງໄມ້ທຳລາຍງ່າຍ.

ຕົ້ນແຄຟລັງ ເປັນຕົ້ນໄມ້ໃຫຍ່ລະດັບກາງ ເຊິ່ງໃຫ້ຜົນຜລິດໃນສູງ ໃນກໍລະນີຕັດເລື້ອຍ ໆ. ຕົ້ນແຄຟລັງ ມີດອກສີບົວ ເຊິ່ງມັນຈະແຕກຕ່າງກັບຕົ້ນແຄຟລັງເມືອງ ທີ່ມີດອກສີຂາວ (*G. maculata*) , ນອກນັ້ນ, ທັງສອງສາຍພັນ ເຣຕາຣູເລ ແລະ ເບເລນ ຣິວັສ ໃຫ້ຜົນຜລິດ ແລະ ມີໃບຫລາຍກວ່າພັນອື່ນ ໆ.

ຕົ້ນແຄຟລັງ ແມ່ນນຶ່ງໃນຈຳນວນຕົ້ນໄມ້ຕະກູນຖົ່ວ ທີ່ສາມາດຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍລຳຕົ້ນໄດ້ ຢ່າງງ່າຍດາຍ. ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຕົ້ນແຄຟລັງ ເຫມາະສົມສຳລັບປູກເຮັດຮົ່ວຊີວະພາບ.

ຕົ້ນແຄຟລັງ ຈະເກີດໄດ້ດີ ໃນເຂດທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ມີລະດູແລ້ງສັ້ນ ຫລື ປານກາງ, ສາມາດເກີດໄດ້ໃນດິນສົ້ມ ແຕ່ຕ້ອງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນໃນລະດັບກາງ. ຕົ້ນແຄຟລັງ ຈະບໍ່ໃຫຍ່ ໃນ ດິນທີ່ເປັນກົດຫລາຍ ແລະ ໃນເຂດສູງກວ່າ 800 ແມັດ. ບໍ່ທົນທານຕໍ່ສະພາບນ້ຳອັງໃນໄລຍະຍາວ.

ໃບຂອງຕົ້ນແຄຟລັງເປັນອາຫານເສີມທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ເຊິ່ງແກະ ແລະ ແບ້ມັກກິນທີ່ສຸດ. ສຳລັບງົວ ແລະ ຄວາຍ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຮຽນໃຫ້ກິນ ແຕ່ໃນເມື່ອລ້ຽງກັບກິນຂອງແຄຟລັງແລ້ວ ກໍຈະ ກິນໄດ້ດີ. ໃນການຮຽນໃຫ້ສັດ ກິນໃບແຄຟລັງນັ້ນ ວິທີການງ່າຍ ໆ ແມ່ນປົນກັບຟືດອາຫານສັດຊະ ນິດ ອື່ນ ໆ. ການນຳໃຊ້ເປັນອາຫານເສີມໃນການຫອມງົວ ຢູ່ ບາຫລື ປະເທດອິນໂດເນເຊັຍ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນດີ.

ໃນລະດູແລ້ງ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວໃບຈະລົ້ນ, ແຕ່ກ້າຕັດໃນທ້າຍລະດູຝົນ ຕົ້ນແຄຟລັງ ຈະຍັງ ໃບໃຫມ່ອອກມາ ແລະ ຂຽວງາມຢູ່ຕະຫລອດຈົນຮອດທ້າຍລະດູແລ້ງ.

ຢູ່ເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ນີ້ ມີບາງເຂດເທົ່ານັ້ນທີ່ຕົ້ນແຄຟລັງ ສາມາດຜະລິດເມັດຜົນ ໄດ້, ເຊິ່ງເຂດ ດັ່ງກ່າວເປັນເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງຍາວ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ພາກຕາເວັນອອກຂອງປະເທດ ອິນໂດເນເຊີຍ. ແຕ່ ຕົ້ນ ແຄຟລັງ ສາມາດຂະຫຍາຍຜັນໄດ້ໂດຍລຳຕົ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ຄ່ອຍຈະມີບັນຫາ ເລື່ອງເມັດຜົນ.

ໃນເຂດຊຸ່ມຊື່ນ ຕົ້ນແຄຟລັງ ມັກຕິດພະຍາດ ຫລື ແມງໄມ້ທຳລາຍ.

- ❶ ຕົ້ນ ແຄຟລັງ ແມ່ນ ເຫມາະສົມສຳລັບການປູກເປັນຮັ່ງຊີວະພາບ (ປີເຕີ ຮອນ)
- ❷ ແກະ ມັກກິນ ຕົ້ນແຄຟລັງ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❸ ຕົ້ນແຄຟລັງ ຜັນ ເຊປັມ ມີດອກເປັນສີບົວ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❹ ຕົ້ນແຄຟລັງ ຜັນ ມາກູລາຕາ ມີດອກເປັນສີບົວ (ປີເຕີ ຮອນ)
- ❺ ສາຍຜັນ ເຣຕາຣູເລ ໃຫ້ຜົນຜລິດໃນສູງ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)

ຕົ້ນກະກິນ

(*Leucaena leucocephala*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ: K 636
K 584

- ໃຫ້ຜົນຜລິດສູງ.
- ທົນທານຕໍ່ການຕັດ ແລະ ປ່ອຍສັດເຂົ້າກິນ.
- ເປັນອາຫານເສີມທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ.
- ສາມາດນຳໃຊ້ເຮັດຟືນໄດ້.
- ທົນທານຕໍ່ຄວາມແຫ້ງແລ້ງ.

ແຕ່:

- ຈະບໍ່ເກີດໃນດິນເປັນກົດ ແລະ ດິນບໍ່ອຸດົມສົມບູນ.
- ບໍ່ເປັນອາຫານສຳລັບສັດກະເພາະດຽວ.
- ມັກຕິດພະຍາດ ປສີລິສ (Psyllid) ທີ່ທຳລາຍໃບ.
- ຕ້ອງປູກດ້ວຍແກ່ນເທົ່ານັ້ນ

ຕົ້ນກະກິນ ເປັນຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີອາຍຸຍືນ, ໃຫ້ຜົນຜລິດສູງ ກຳຕັດເປັນປະຈຳ. ຫລັງຈາກການປູກສ້າງ (18 ເດືອນ) ຈະມີຄວາມທົນທານຕໍ່ການຕັດໄດ້ເປັນຢ່າງດີ, ສາມາດ ປ່ອຍໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນໄດ້. ໃບຂອງມັນສາມາດນຳໃຊ້ເປັນອາຫານເສີມທີ່ມີຄຸນນະພາບດີໄດ້, ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນລະດູແລ້ງ. ນອກນັ້ນ ຍັງສາມາດນຳໃຊ້ເປັນຟືນໄດ້ດີອີກດ້ວຍ.

ສາຍພັນ K636 ແລະ K584 ເປັນສາຍພັນທີ່ໃຫ້ຜົນຜລິດສູງກວ່າໝູ່ ໃນຈຳພວກ *L. leucocephala*. K636 ມັກມີລຳຕົ້ນສູງດ່ຽວ, ແຕ່ແຕກກ່ຽງອອກເວລາເຮົາຕັດເປັນປະຈຳ. K584 ມີກ່ຽງຫລາຍ ກວ່າ K636. ຕົ້ນກະກິນມັກບັບຕົວໄດ້ດີໃນເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຊື່ນ ແລະ ມີລະດູແລ້ງ. ມັນເກີດໄດ້ດີໃນ ດິນຫນຽວ ແລະ ມີ pH ລະດັບກາງ ຫາ ສູງ. ເກີດບໍ່ໄດ້ດີໃນດິນບໍ່ອຸດົມສົມບູນ, ດິນສົ້ມ ແລະ ດິນທີ່ມັກມີນ້ຳຂັງ. ຕົ້ນກະກິນບໍ່ເໝາະສົມປູກໃນເຂດທີ່ມີອາກາດຫນາວ.

ຕົ້ນກະກຸນ ສາມາດນຳໄປປູກເປັນແບບສວນຄົວ, ແຖວກັນເຈື່ອນ ແລະ ຮົ່ວຊິວະພາບ. ຕົ້ນກະກຸນຈຳເປັນ ຕ້ອງປູກດ້ວຍແກ່ນເທົ່ານັ້ນ. ການຜລິດແກ່ນ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວແມ່ນງ່າຍ. ແກ່ນ ກະກຸນມີເປືອກຫຸ້ມແຂງ ເຊິ່ງຊ່ວຍປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ແກ່ນງອກໄດ້ ຈົນກວ່າຈະນຳແກ່ນໄປທຳລາຍ ເປືອກແຂງຕາມວິທີການຕ່າງ ໆ (ລາຍລະອຽດເບິ່ງປຶ້ມ ການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີພືດອາຫານສັດຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ-ການປູກ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ພືດອາຫານສັດ).

ຕົ້ນກະກຸນ ແມ່ນ ຄືກັນກັບຕົ້ນໄມ້ອາຫານສັດຕະກຸນກົວ ທົ່ວໄປ, ການປູກສ້າງຂອງຕົ້ນເບ້ຍ ແມ່ນຊັກຊ້າ. ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ ຕົ້ນເບ້ຍຄວນປ້ອງກັນຈາກການເຂົ້າກິນຂອງສັດ, ວັດຊະພືດ ແລະ ໄຟໄຫມ້.

ກະກຸນເກືອບທຸກສາຍພັນ ຈະກຶກແມງ ປສີລິສ ທຳລາຍໃບ, ເຊິ່ງມີພຽງສອງສາຍພັນ ຄື K636 ແລະ K584 ທີ່ທຶນທານຕໍ່ແມງໄມ້ດັ່ງກ່າວ ກວ່າທຸກ ໆສາຍພັນ (ຕົວຢ່າງ ພັນ ກັນນິງແຮມ).

ກະກຸນ ເປັນພືດສຳລັບສັດກະເພາະດ່ຽວ ກ່າວວ່າເກືອໃນຈຳນວນຫລາຍ. (ລາຍລະອຽດ ເບິ່ງພາກທີ 3 - ບາງຈຸດສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາເປັນພິເສດ)

ຫມາຍເຫດ: ໃນອະນາຄົດ, F1 ລູກປະສົມລະຫວ່າງ K636 ຫລື K584 ແລະ ກະກຸນຊະນິດ ອື່ນ ໆ ອາດຈະກຶກທົດລອງອອກມານຳໃຊ້, ເຊິ່ງຄາດວ່າຈະໃຫ້ ຜົນຜລິດຫລາຍກວ່າ K636 ຫລື K584 ໃນເຂດທີ່ມີ ບັນຫາເລື່ອງພະຍາດ ປຊີລິສ ເຂົ້າທຳລາຍ.

- ❶ ຕົ້ນ ກະກຸນ ໂດຍປົກກະຕິຈະເກີດປົນກັບພືດອື່ນ ໆ (ປີເຕີ ຮອນ)
- ❷ ຕົ້ນຈະປູກໄດ້ຈາກແກ່ນເທົ່ານັ້ນ (ຈົມ ໂຮມ)
- ❸ ເປັນອາຫານ ທີ່ມີທາດຊີ້ນ (ໂປຼຕິນ) ຫລາຍ (ຈົມ ໂຮມ)
- ❹ ສາມາດຕັດນຳໃຊ້ເປັນຟືນໄດ້ເປັນຢ່າງດີ (ປີເຕີ ຮອນ)
- ❺ ແກ່ນກະກຸນມີເປືອກຫຸ້ມທີ່ແຂງ ແລະ ກ່ອນນຳໄປປູກຕ້ອງໄດ້ຕັດ ຫລື ຂຸດເປືອກຫຸ້ມຫນ້ອຍນຶ່ງ (ຈົມ ໂຮມ)

ສະໂຕໂລແຊນຕິສ ກີອາເນນຊິສ

(*Stylosanthes guianensis*)

ສາຍພັນທີ່ແນະນຳ:

“ສະໂຕໂລ 184”

- ເປັນພູມ ຕັ້ງຊື່ ເຫມາະສຳລັບການຕັດໃຫ້ສັດກິນ.
- ໃຫ້ຜົນຜລິດສູງ.
- ເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ.
- ນຳໃຊ້ໄດ້ຫລາຍຢ່າງ ລວມທັງການຜລິດໃບປິ່ນ.
- ປັບຕົວໄດ້ກັບຫລາຍສະພາບ
ລວມທັງດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕ່ຳ ແລະ
ເປັນກົດ.
- ໃນລະດູແລ້ງ ໃບຍັງຂຽວງາມດີ.
- ທົນທານຕໍ່ພະຍາດເຊື້ອລາ ອັນແຫຼກໂນສ.

ແຕ່:

- ອາຍຸສັ້ນ (2 - 3 ປີ)
- ບໍ່ທົນທານກັບການຕັດເລື້ອຍ ຯງ ຫລື ການປ່ອຍໃຫ້
ສັດເຂົ້າກິນຕະຫລອດ.
- ຕ້ອງປູດ້ວຍແຄ່ນເທົ່ານັ້ນ.

“ສະໂຕໂລ 184” ເປັນພືດຢືນຕົ້ນອາຍຸສັ້ນ (2-3ປີ) ເຊິ່ງໃຫຍ່ມາເປັນພູມ ແລະ ມີລຳຕົ້ນ ແຂງ. ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າໄດ້ກັບຫລາຍສະພາບອາກາດ ແລະ ດິນຫລາຍປະເພດ ແລະ ເປັນຊະນິດນຶ່ງ ໃນຈຳນວນກຸ່ມພູມບາງຊະນິດ ທີ່ ສາມາດເກີດໄດ້ດີໃນດິນບໍ່ດີ ແລະ ເປັນກົດ. ກົວສະໂຕໂລ 184 ເກີດບໍ່ໄດ້ດີໃນດິນທີ່ເປັນດາງ (pH>8). ນອກນັ້ນ, ສິ່ງ ທີ່ແຕກຕ່າງໄປຈາກສາຍພັນອື່ນ ຯງ (CV. Schofield, Cook ແລະ Graham) ແມ່ນທົນທານຕໍ່ ພະຍາດເຊື້ອລາ “ອັນແຫຼກໂນສ” ຢູ່ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ປູກເປັນພືດຄຸມດິນ ເຊິ່ງຕ້ອງໄດ້ຕັດ ໃນທຸກ ຯງ 2-3 ເດືອນ. ກົວຊະນິດນີ້ ສາມາດຄວບຄຸມວັດຊະພືດໄດ້ດີ ແລະ ຍັງເປັນອາຫານເສີມສຳລັບສັດຫລາຍຊະນິດ ເຊັ່ນ: ໄກ່, ຫມູ ແລະ ຢາ. ກົວສະໂຕໂລ ສາມາດໃຫ້ເປັນອາຫານແກ່ສັດ ໃນລັກສະນະຫຍ້າສິດ ຫລື ຫຍ້າແຫ້ງ ແລະ ຫຍ້າປິ່ນໄດ້.

ກົວສະໂຕໂລ ບໍ່ທົນກັບການຕັດຕ່ຳໄກ້ກັບໜ້າດິນ ເພາະຈຸດຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງມັນ ແມ່ນ ຢູ່ລຸ່ມ ເຊິ່ງສາມາດ ປັບປຸງແກ້ໄຂໄດ້ໂດຍການຕັດຄັ້ງທຳອິດໃນລະດັບສູງ 10 -20 ຊຸຕມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ມັນແຕກກຶ່ງກ້ານ ຢູ່ໄກ້ກັບ ໜ້າດິນກ່ອນ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມັນສາມາດເກີດຄືນໄດ້ຄື ຕ້ອງຕັດໃນລະດັບສູງກວ່າ 25 ຊຸມ).

ກົວສະໂຕໂລ 184 ຕ້ອງໄດ້ປູກດ້ວຍແກ່ນ. ການຜະລິດເມັດຜົນ ສາມາດເປັນໄປໄດ້ ໃນຫລາຍເຂດ ແຕ່ເຂດ ທີ່ດີທີ່ສຸດ ແມ່ນເຂດທີ່ມີລະດູແລ້ງຍາວ.

ຫມາຍເຫດ: ໃນອະນາຄົດ ກົວສະໂຕໂລ 184 ອາດຕິດພະຍາດ ອັນແທກໂນສ ໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ ໃນປະຈຸບັນໄດ້ ມີການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ຢູ່ ໂຮນນາ, ປະເທດຈີນ ເພື່ອຊອກຫາສາຍພັນທີ່ສາມາດ ຫຼີກຫານກັບພະຍາດ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ດີກວ່າ.

- ❶ ກົວສະໂຕໂລ ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ເປັນພືດປັບປຸງໂຮ່ເກົາ ແລະ ໃຊ້ເປັນອາຫານແກະ ໃນອິນໂດເນເຊຍ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❷ ສາມາດຜລິດແກ່ນໄດ້ໃນຫລາຍ ໆ ເຂດ ຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ (ເອມມາ ລຸຍ ໂອເຣນເຊຍ)
- ❸ ສາມາດຈຳແນກໄດ້ງ່າຍ ຈາກໃບທີ່ມີລັກສະນະແຫລມ ແລະ ດອກສີເຫລືອງ (ເວີນເນີ ສະເຕືອ)
- ❹ ກົວສະໂຕໂລ ສາຍພັນ 184 ແມ່ນເປັນອາຫານ ທີ່ມີທາດຊີ້ນ (ໂປຼຕີນ) ສູງ (ຈິມ ໂຮມ)

ພຶດອາຫານສັດຊະນິດອື່ນ ທີ່ ເປັນປະໂຫຍດ

ພຶດອາຫານສັດຊະນິດຕ່າງ ໆ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ແມ່ນພຽງແຕ່ສຳລັບໃຊ້ໃນບາງ ສະພາບເງື່ອນໄຂ ເທົ່ານັ້ນ ຫລື ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ທົດລອງຫລືນຳໃຊ້ຢູ່ໃນລະບົບການຜລິດຂອງຊາວ ກະສິກອນເທື່ອ.

ພຶດອາຫານສັດຕະກຸນຫຍ້າ

ບູາກີເຣຍ ມຸຖິກາ "ປາຣາ" (Brachiaria mutica "Para") ①

ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ແມ່ນພົບເຫັນທົ່ວໄປໃນອົງເຂດ ໃນດິນທີ່ລະບາຍນ້ຳໄດ້ຍາກ ແລະ ມີນ້ຳກຸ້ວມ. ຢູ່ ປະເທດໄທ ແມ່ນໃຊ້ເປັນອາຫານໃຫ້ແກ່ງົວນົມ ເຊິ່ງໄດ້ປູກໃສ່ທົ່ງນາ ເຊິ່ງເມື່ອກ່ອນ ໄດ້ປູກເຂົ້າ. ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ແມ່ນ ບໍ່ເໝາະສົມກັບເຂດທີ່ມີສະພາບແຫ້ງແລ້ງ.

ດິກິຕາເຣຍ ມີລັນຈຽນນາ "ຈາຣາ" (Digitaria milanjiana "Jara") ②

ເປັນຫຍ້າປະເພດຍືນດັນ, ມີລຳຕົ້ນເລືອ ແລະ ເຕ້ຍ, ມີໃບອ່ອນ. ເໝາະສົມກັບເຂດທີ່ມີ ລະດູແລ້ງສັ້ນ. ມັນມີການປັບຕົວ ທີ່ຄ້າຍກັບຫຍ້າ ບູາກີເຣຍ ດິເກມເບີນ ແລະ ມັນມີສິ່ງທີ່ຫນ້າ ສົນໃຈເປັນພິເສດ ເພາະວ່າ ສາມາດໃຊ້ເປັນອາຫານໃຫ້ແກ່ ແກະ, ແບ້ ແລະ ງົວນ້ອຍ ໄດ້.

ປັດສະປາລອມ ກິໂນຣອມ "ເບລາ ວິສຕາ" (Paspalum guenoarum "Bela Vista") ③

ຫຍ້າຊະນິດນີ້ ແມ່ນ ຄ້າຍຄືກັນກັບ ຫຍ້າ ປັດສະປາລອມ ອາຕູາຕອມ. ໃຫ້ຜົນຜລິດຫນ້ອຍ ກວ່າ, ແຕ່ ມີໃບ ອອນ ແລະ ສັດມັກກິນຫລາຍກວ່າ. ຫຍ້າດັ່ງກ່າວບໍ່ເໝາະສົມກັບພື້ນທີ່ ເຊິ່ງ ມີ ນ້ຳຝົນຫລາຍ ເພາະ ໃບ ຂອງມັນ ຈະຕິດພະຍາດເຊື້ອຮາ.

ສະເຕັມໄມຕາຟຮັມ ເຊກັນຕາຕັມ "ວານິວຕູ" (*Stenotaphrum secundatum* "Vanuatu") ④

ເປັນຫຍ້າ ທີ່ມີລຳຕົ້ນເລືອຕາມດິນ ເຫມາະສົມໃນການປູກສຳລັບປ່ອຍສັດເຂົ້າກິນ ໃນເຂດ ທີ່ມີຮົ່ມປານກາງ. ຊາວກະສິກອນໃນ ວານິວຕູ ໄດ້ນຳໃຊ້ຫຍ້າຊະນິດນີ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ສຳລັບ ເປັນທັງຫຍ້າໃນກ້ອງຕົ້ນຜ້າວ. ມັນສາມາດປັບຕົວໄດ້ໃນເຂດຊຸ່ມຊື່ນ ທີ່ມີລະດູແລ້ງສັ້ນ ຫລື ບໍ່ມີເລີຍ ແລະ ມັນຈະເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນທີ່ມີທາດອົງຄະທາດຫລາຍ. ຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານ ແມ່ນ ຫນ້ອຍ ກວ່າ ຫຍ້າ ຮູມິດີໂກລາເລັກນ້ອຍ. ຫຍ້າວານິວຕູ ແມ່ນຜລິດແກ່ນບໍ່ໄດ້, ແຕ່ສາມາດປູກດ້ວຍລຳຕົ້ນໄດ້ດີ.

ຜິດອາຫານສັດຕະກຸນກົວ

ເຊັນໂຕຊີມາ ປັດສກູໂອຮັມ "ກາວານເກດ" (*Centrosema pascuorum* "Cavalcade") ⑤

ເປັນຜິດປະເພດລົ້ມລຸກ, ມີເຄືອກຽວ ເຊິ່ງອາດໃຊ້ເປັນຜິດປົກຄຸມ ຫລື ປັບປຸງດິນປູກຝັງ ເກົ່າໄດ້. ການປັບຕົວຂອງມັນ ແມ່ນຄ້າຍຄືກັນກັບ ມາໂກຕິລອມ ກຼາຊິນ "ມານໂດນາໄດ" (ລາຍລະອຽດຢູ່ລຸ່ມນີ້). ຢູ່ ປະເທດໄທ ແມ່ນນຳໃຊ້ສຳລັບເຮັດຫຍ້າແຫງ.

ໂກດາຣີໂອກາລິກ ກີໂອຍເຕັສ "ເບລິສ" (*Codariocalyx gyroides* "Belize") ⑥

ເປັນຖົ່ວທີ່ມີອາຍຸສັ້ນ (3-4ປີ), ຖົ່ວເປັນຕົ້ນມີກິ່ງງ່າ ແລະ ຄ້າຍຄືກັບ ເຕັສໂມດຽມ ຊິເນເຣັຍ (ໃນເມື່ອກ່ອນເອີ້ນວ່າ ດ. ເຣນໂຊນີ). "ເບລິສ" ເກີດໄດ້ດີໃນເຂດຮ້ອນຊຸ່ມຊື່ນ ແລະ ທົນທານຕໍ່ ສະພາບນ້ຳຮັງໄດ້ດີ.

ຟະເລມົງເກ້ຍ ມາໂຟຟິລາ "ຊຸມພອນ" (*Flemingia macrophylla* "Chumphon") – ⑦

ເປັນຕົ້ນກົວພືດອາຫານສັດ ທີ່ ມີອາຍຸຍາວ ແລະ ເປັນພູມໃຫຍ່. ສາຍຜັນ "ຊຸມພອນ" ເປັນສາຍຜັນ ທີ່ມີໃບຫລາຍກວ່າຫມູ່ ແລະ ຜົນຜະລິດສູງ ສາຍຜັນນຶ່ງທີ່ມີຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ. ຕົ້ນກົວ ຟະເລມົງເກ້ຍ ເປັນຊະນິດ ນຶ່ງ ໃນຈຳນວນຕົ້ນກົວພືດອາຫານສັດ ທີ່ສາມາດເກີດໄດ້ດີ ໃນດິນບໍ່ດີ ແລະ ເປັນກົດ. ກົວຊະນິດນີ້ ເຫມາະສົມ ກັບເຂດຮ່ອນຊຸ່ມຊື່ນຫລາຍກວ່າ. ໃບຂອງມັນສັດບໍ່ຄ່ອຍ ມັກກິນ ເພາະວ່າມັນບັນຈຸທາດ "ຕັນນິນ" (Tannins). ແບ້ຈະກິນໃບຂອງມັນຖ້າຫາກປົນກັບອາຫານ ອື່ນ ໆ. ການຕັດກົວງ່າຂອງມັນ ແລ້ວກົບລົງດິນ ຈະເປັນປະໂຫຍດໃນການປັບປຸງຄວາມ ອຸດົມ ສົມບູນຂອງດິນ, ເພາະວ່າໃບຂອງມັນຈະຍ່ອຍສະຫລາຍຢ່າງຊ້າ ໆ ໃນດິນ.

ມາໂຟຟິລາ ກຸາຊິນ "ມານໂດນາໂດ" (*Macroptilium gracile* "Maldonado") – ⑧

ມານໂດນາໂດ ເປັນພືດປະເພດຍືນຕົ້ນໄລຍະສັ້ນ (1-2 ປີ), ລຳຕົ້ນເປັນເຄືອກ້ຽວ ເຊິ່ງຈະ ຂະຫຍາຍຕົວດີ ໃນສອງ ສາມ ເດືອນທຳອິດ ຫລັງຈາກປູກແລ້ວ. ເປັນພືດຄຸມດິນໃນໄລຍະສັ້ນໄດ້ດີ ແລະ ຍັງສາມາດໃຊ້ເປັນອາຫານສັດ ປົນກັບຫຍ້າຊະນິດອື່ນ ໆໄດ້ອີກດ້ວຍ. "ມານໂດນາໂດ ສາມາດເກີດໄດ້ໃນດິນຫລາຍປະເພດ, ລວມເຖິງດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕ່ຳ ແລະ ດິນຊາຍ. ຄຸນລັກສະນະພິເສດຂອງກົວຊະນິດນີ້ແມ່ນ ມັນສາມາດທືນໄດ້ ໃນສະພາບນ້ຳຂັງ ແລະ ນ້ຳກ້ວມ ໃນໄລຍະສັ້ນ.

ຖົ່ວສະໂນ ເຊສບານຍ ກຮັ່ງດີຟະໂລອາ "ຕູຣີ" (*Sesbania grandiflora* "Turi") “ 9

ເປັນຕົ້ນໄມ້ອາຫານສັດ ທີ່ຂະຫຍາຍຕົວໄວ, ອາຍຸສັ້ນ (3-5 ປີ) ແລະ ມີລຳຕົ້ນດ່ຽວ. ເປັນ ອາຫານເສີມ ທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ, ໂດຍສະເພາະໃນລະດູແລ້ງ, ແຕ່ຜົນຜລິດໃບແມ່ນຕ່ຳ. ຕົ້ນເຊສບານຍ ແມ່ນປັບຕົວ ໄດ້ດີໃນພື້ນທີ່ ມີລະດູແລ້ງຍາວ ແຕ່ຕ້ອງການດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ປານກາງ. ຕົ້ນ ເຊສບານຍ ຈະຕາຍ ກຳຫາກລຳຕົ້ນ ກືກຕັດ, ແຕ່ ກິ່ງ ງ່າຂອງມັນແມ່ນສາມາດ ຕັດໄດ້ເປັນປະຈຳ. ພັນພັນເມືອງ ແມ່ນມີຢູ່ທົ່ວໄປ ໃນຫລາຍ ໆ ພາກ ຂອງອາຊີຕາເວັນອອກ ສ່ຽງໃຕ້.

ສະໂຕໂລແຊນຕິສ ຣາມາຕາ "ເວຣາໂນ" (*Stylosanthes hamata* "Verano") ” 10

ເປັນຖົ່ວທີ່ອ້ອນຂ້າງອາຍຸສັ້ນ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນນຳໃຊ້ປູກສຳລັບປ່ອຍໃຫ້ສັດ ເອົາກິນ ໃນເຂດທີ່ມີລະ ດູແລ້ງຍາວ. ໃນພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອຂອງປະເທດໄທ ໄດ້ມີການ ຫວ່ານຕາມແຄມທາງ ແລະ ເນື້ອທີ່ເປົ່າຫວ່າງຕ່າງ ໆ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

5

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1. ຕົ້ນກຳເນີດ ແລະ ການຈຳແນກ ພືດອາຫານສັດສາຍພັນຕ່າງ ໆ ທີ່ ແນະນຳ.

ຊະນິດ	ຊື່ສາຍພັນ	ນ້ຳເປີ ແລະ ຊື່ ທົ່ວໄປ	ປະເທດ ແຫ່ງກຳເນີດ
ຫຍ້າອາຫານສັດ ອັນໂຕໂປກິນ ກາຢາມັດ <i>Andropogon gayanus</i>	ແກມບາ Gamba	● cv. Kent ● CIAT 621 ● ຍັງມີອີກຫລາຍສາຍພັນ ທີ່ ກຳ ລັງທົດລອງໃນປະເທດ ຕ່າງ ໆ ● CIAT 1683	ໄນຈີເຣຍ Nigeria
ບູາກີເຣຍ ປີຊັນຕາ <i>Brachiaria brizantha</i>	ກາຣັນກາ Karanga ເຊເຣນເກຕີ Serengeti ມາຣັນດູ Marandu	● CIAT 6387 ● cv. Marandu (Brazil) ● CIAT 7680; ILCA 16550 ● ຍັງມີອີກຫລາຍສາຍພັນ ທີ່ ກຳ ລັງທົດລອງໃນປະເທດ ຕ່າງ ໆ	ຊີມັບເວ Zimbabwe ເກນຢາ Kenya ຊີມັບເວ Zimbabwe
ບູາກີເຣຍ ດີເກມເບີນ <i>Brachiaria decumbens</i>	ບາຊີລິສກ (ຊີກນານ) Basilisk	● cv. Basilisk (Australia) ● CIAT 606 ● ຍັງມີອີກຫລາຍສາຍພັນ ທີ່ ກຳ ລັງທົດລອງໃນປະເທດ ຕ່າງ ໆ	ອູກັນດາ Uganda
ບູາກີເຣຍ ຣູມິດີໂກລາ <i>Brachiaria humidicola</i>	ຢາເນໂຣ Yanero	● cv. Llanero (Colombia) ● CIAT 6133 ● ຍັງມີອີກຫລາຍສາຍພັນ ທີ່ ກຳ ລັງທົດລອງໃນປະເທດ ຕ່າງ ໆ	ຊີມັບເວ Zimbabwe
ບູາກີເຣຍ ຣູມິດີໂກລາ <i>Brachiaria humidicola</i>	ຕູລີ Tully	● cv. Tully (Australia) ● CIAT 679 ● ຍັງມີອີກຫລາຍສາຍພັນ ທີ່ ກຳ ລັງທົດລອງໃນປະເທດ ຕ່າງ ໆ	ແຫ່ງກຳເນີດບໍ່ຈະແຈ້ງ, ແຕ່ມີ ການນຳເຂົ້າໄປ ອົດສະຕາລີ ຈາກ ປະເທດ ອາຟລິກາໃຕ້
ບູາກີເຣຍ ມູຕິກາ <i>Brachiaria mutica</i>	ປາຣາ Para	● ເປັນຫຍ້າທີ່ແຜ່ຫລາຍໃນເຂດ ອາຊີອາຄະເນ	ແຫ່ງກຳເນີດບໍ່ ຈະແຈ້ງ, ແຕ່ອາດ ນຳເຂົ້າມາຈາກ ເຂດຮ້ອນໃນ ອາຟລິກາ

ຊະນິດ	ຊື່ສາຍພັນ	ນ້ຳເປີ ແລະ ຊື່ ທົ່ວໄປ	ປະເທດ ແຫລ່ງກຳເນີດ
ບູກີເຣຍ ຮູຊີຊຽນຊີສ <i>Brachiaria ruziziensis</i>	ຮູຊີ Ruzi	● cv.Kennedy (Australia)	ຣາວັນດາ Rwanda
ດິກິຕາເຣຍ ມີລັນຈຽນນາ <i>Digitaria milanjiana</i>	ຈາຣາ Jarra	● cv.Jarra (Australia)	ມາລາວີ Malawi
ປານິກັມ ແມກຊີມັມ (ກິນີ) <i>Panicum maximum</i>	ໂຕເບຍຕາ Tobiata ສີມ່ວງ Si Muang	● cv.Tobiata (Brazil) ● CIAT 6299 ● TD 58 (ກິນີສີມ່ວງ) ● Tanzania 1 (Brazil) ● CIAT 16031; ILCA16554	ເກນຢາ Kenya ໄອວໍຣີ ໂຄສຕ Ivory Coast
ປາສປາລອມ ອາຕູາຕອມ <i>Paspalum atratum</i>	ເຕເຣໂນສ Terenos	● BRA 009610 ● Cv. Hi Gane (Australia) ● Cv. Suerte (USA)	ບູຣາຊິນ Brazil
ປາສປາລອມ ເກໂນຣອມ <i>Paspalum gueonorum</i>	ເບລາ ວິສຕາ Bela Vista	● BRA 003824	ບູຣາຊິນ Brazil
ເປນີເຊຕຣຸມ ເປີເບີຣຽມ <i>Pennisetum purpureum</i>	ເນເປຍ Napier ມອດຕ Mott	● ມີພັນພື້ນເມືອງຫລາຍສາຍພັນ ● cv. Mott (USA)	ເຂດຮ້ອນໃນ ອາຟລິກາ ເປັນພັນລູກປະສົມແຕ່ສາຍພັນເດີມ (ທີ່ເອົາມາປະສົມ) ແມ່ນມາ ຈາກ ເຂດຮ້ອນ ໃນອາຟລິກາ
ປ. ເປີເບີຣຽມ x ລູກປະສົມ ຂອງ ປ. ກະເລົາກັມ <i>P. purpureum x</i> <i>P. glaucum hybrid</i>	ຄິງ King	● ຫຍ້າ ຄິງ (Indonesia) ● ນອກນີ້ຍັງມີລູກປະສົມອີກ ຫລາຍສາຍ ພັນທີ່ຄ້າຍຄືກັນ (ຕົວຢ່າງ: ຫຍ້າ ເນເປຍ ຟລໍຣິດາ ຢູ່ ປະເທດ ຟີລິບປິນ)	ເປັນພັນລູກປະສົມແຕ່ສາຍພັນ ເດີມ (ທີ່ເອົາມາປະສົມ) ແມ່ນມາ ຈາກ ເຂດຮ້ອນ ໃນອາຟລິກາ
ເຊຕາເຣຍ ສະຟາເຊລາຕາ <i>Setaria sphacelata</i>	ໂຊແລນເດີ Solander	● cv.Solander (Australia)	ເປັນພັນລູກປະສົມແຕ່ສາຍພັນ ເດີມ (ທີ່ເອົາມາປະສົມ)ແມ່ນ ມາ ຈາກ ເຂດຮ້ອນໃນ ອາຟລິກາ
ເຊຕາເຣຍ ສະຟາເຊລາຕາ ສາຍພັນ ສະປເລັນດິດາ <i>Setaria sphacelata var.</i> <i>Splendida</i>	ຊຸມພອນ Lampung	● cv.Splendida (Indonesia) ● CPI 15899	ພັນລູກປະສົມ ຈາກ ເຂດຮ້ອນ ອາຟລິກາ

ຊະນິດ	ຊື່ສາຍພັນ	ນ້ຳເບີ ແລະ ຊື່ ທົ່ວໄປ	ປະເທດ ແຫ່ງກຳເນີດ
ສະເຕໂນຕາຟຣັມ ເຊກັນດາຕັມ <i>Stenotaphrum secundatum</i> ກິ້ວອາຫານສັດ	ວານິວຕູ Vanuatu	● ເປັນຫຍ້າທຳມະຊາດ ຂອງ ວານິວຕູ	ພາກໃຕ້ຂອງທະ ວິບ ອາຟລິກາ
ອາຣາຄິສ ປິນໂຕຍ <i>Arachis pintoi</i>	ອິຕາກັມບິຣາ Itacambira	● CIAT 22160	ບູຣາຊິນ Brazil
		● Cv. Amarillo (Australia) ● CIAT 17434 ● ຍັງມີອີກຫລາຍສາຍພັນ ທີ່ ທົດລອງ ໃນປະເທດ ຕ່າງ ໆ	ບູຣາຊິນ Brazil
ກາລຽນດູາ ກາໂລເທີຊັສ (ກະກິນແດງ) <i>Calliandra calothyrsus</i>	ເບຊາກິ Besakih	● CPI 115690 ● ແຜ່ຂະຫຍາຍຢ່າງກວ້າງ ຂວາງໃນ ອິນໂດເນເຊຍ	ໃນແຖວ ອາເມລິກາກາງ ອາດແມ່ນ ກົວເຕມາລາ
ເຊັນໂຕຊິມາ ມາໂກຣາຣປຸມ <i>Centrosema macrocarpum</i>	ອູກາຢາລີ Ucayali	● CIAT 25522 ● Cv. Ucayali(Peru)	ໄດ້ຮວບຮວມເອົາຫລາຍສາຍ ພັນ ໃນ ບູຣາຊິນ, ໂກລົມເບຍ ແລະ ເວເນຊູເອລາ
ເຊັນໂຕຊິມາ ປັດສກູອໍຣັມ <i>Centrosema pascuorum</i>	ການວາເກດ Cavalcade	● Cv. Cavalcade (Australia)	ເປັນພັນລູກປະສົມ, ເຊິ່ງພັນ ດັ້ງເດີມ ແມ່ນມາຈາກ ບູຣາຊິນ
ເຊັນໂຕຊິມາ ປັບເບເຊນ <i>Centrosema pubescens</i>	ບາຣິນັສ Barinas	● CIAT 15160	ເວເນຊູເອລາ Venezuela
ໂຄດາຣິໂອກາລິກ ກິໂຣຍເດັດສ <i>Codariocalyx gyroides</i>	ເບລິສ Belize	● CIAT 3001	ເບລິສ Belize
ເດັດສມັນຕັສ ວິຣກາຕັສ <i>Desmanthus virgatus</i>	ຈາລັນ Chaland	● ໂມຍາຣາ (ປະເທດໄທ) ● CPI 52401	ເມົາຣິຕຽດສ Mauritius
ເດັດສະໂມດຽມ ຊິເນເຣຍ (ເຣັນໂຊເນຍ) <i>Desmodium cinerea</i>	ລັສ ເດລິຊຽດສ Las delicias	● Rensonii (Philippines)	ເວເນຊູເອລາ Guatemala
ຟະເລມິງເກຍ ມາໂຟຟິລາ <i>Flemingia macrophylla</i>	ຊຸມຟອນ Chumphon	● CPI 46562 ● CIAT 17403	ໄທ Thailand

ຊະນິດ	ຊື່ສາຍພັນ	ນ້ຳເປີ ແລະ ຊື່ ທົ່ວໄປ	ປະເທດ ແຫ່ງກຳເນີດ
ກລີຣິຊີເດຍ ເຊປັມ(ແຄຟລັງ) <i>Gliricidia sepium</i>	ເບເລນ ຣິວອສ Belen Rivas	ສາຍພັນ ເບເລນ ຣິວອສ ໄດ້ຖືກນຳ ປະດັບຂະຫຍາຍໂດຍ ສະກຸນບັນ ຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ອອກສຟອດສ ຂອງອັງ ກິດ (Oxford Forestry Institute, UK)	ນິກາຣາກວາ Nicaragua
	ເຣຕາຣູເລ Retalhuleu	ສາຍພັນ ເຣຕາຣູເລ ໄດ້ ຖືກນຳໄປ ແຜ່ຂະຫຍາຍ ໂດຍ ສະກຸນບັນ ບັນຄົ້ນຄວ້າປ່າໄມ້ ອອກສຟອດສ ຂອງ ອັງກິດ (Oxford Forestry Institute, UK)	ກົວເຕມາລາ Guatemala
ຕົ້ນກະກິນ <i>Leucaena leucocephala</i>	K 584	ສາຍພັນ K 584 ໄດ້ ຖືກນຳໄປແຜ່ຂະຫຍາຍໂດຍ ມະຫາ ວິທະຍາໄລ ຮາວາຍ (University of Hawaii,USA)	ເມັກຊິໂກ Mexico
	K 636	- cv.Tarramba (Australia) - ສາຍພັນ K 636 ໄດ້ ຖືກ ນຳໄປແຜ່ຂະ ຫຍາຍໂດຍ ມະຫາວິທະຍາໄລ ຮາວາຍ (University of Hawaii)	ອັດເລືອກມາຈາກ ເມັດພັນ ຢູ່ ປະເທດ ເມັກຊິໂກ Mexico
ມາໂກຕີລັມ ກູາຊິນ <i>Macroptilium gracile</i>	ມານໂດນາໂດ Maldonado	cv. Maldonado (Australia)	ເວເນຊູເອລາ Venezuela
ເຊສບາເນຍ ກັນດິຟລໍຣາ <i>Sesbania grandiflora</i>	ຕູຣີ Turi	ເກີດຢູ່ຕາມທຳມະຊາດ ທົ່ວ ເຂດ ອາຊີອາຄະເນ	ຕົ້ນກຳເນີດບໍ່ຊັດ ເຈນ ອາດແມ່ນ ອິນໂດເນເຊຍ ຫລື ອິນເດຍ
ສະໂຕໂລແຊນຕິສ ກິອາເນນຊິສ <i>Stylosanthes guianensis</i>	ສະໂຕໂລ 184 Stylo 184	- cv.Pucallpa (Colombia) - CIAT 184 - ຍັງມີອີກຫລາຍສາຍພັນ ທີ່ກຳ ລັງທົດລອງໃນປະເທດ ຕ່າງ ໆ	ໂກລົມເບຍ Colombia
ສະໂຕໂລແຊນຕິສ ຣາມາຕາ <i>Stylosanthes hamata</i>	ເວຣາໂນ Verano	cv.Verano (Australia)	ເວເນຊູເອລາ Venezuela

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2. ສະຖານທີ່ຕິດຕໍ່ພົວພັນ ເມື່ອທ່ານຕ້ອງການ ເມັດຟັນ/ທອນຟັນຂອງບັນດາສາຍຟັນຕາງ ໆ ເຫລົ່ານີ້.

ພຶດຕະການສັດ ສາຍຟັນຕ່າງ ໆ ທີ່ໄດ້ບັນລະຍາຍ ໃນປຶ້ມຫົວນີ້ ແມ່ນໄດ້ ກຶກ
ນຳໃຊ້ຢ່າງ ກວ້າງຂວາງ ໂດຍບັນດາອົງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ແຫ່ງ
ຊາດ ຂອງບັນດາປະເທດ ໃນເຂດ ອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ເພື່ອຊ່ວຍຊາວກະ
ສິກອນ ບັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາການລ້ຽງສັດ ແລະ ລະບົບການຜລິດ ໃນປະເທດ
ຂອງຕົນເອງ.

ກຳບັນດາທ່ານ ຫາກສົນໃຈ ແລະ ຊອກຫາແນວຜັນພຶດຕະການສັດສາຍຟັນ
ຕ່າງ ໆ ທີ່ໄດ້ ບັນລະຍາຍມານັ້ນ,

ສ ປ ປ ລາວ

ສູນຄົ້ນຄວ້າການລ້ຽງສັດ

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ວຽງຈັນ

ໂທ: (856 21) 22 2796

ກະລຸນາຕິດຕໍ່ກັບ: ທ່ານ ວັນທອງ ແພງວິຈິດ

ທ່ານ ພອນປະເສີດ ເພັງສະຫວັນ

ທ່ານ ວຽງສະຫວັນ ພິມພະຈັນວົງສິດ

ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ

ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ແຂວງ ຊຽງຂວາງ

ໂທ: (061) 31 2019

ກະລຸນາຕິດຕໍ່ກັບ: ທ່ານ ສຸລິວັນ ໂນວາຫາ

ທ່ານ ຫຼົງທອງ ພິມມະສານ

ທ່ານ ສອນສະຫວັດ ວັນທະລາ

ທ່ານສາມາດຕິດຕໍ່ກັບບັນດາອົງການ ແລະ ສຳນັກງານ ເຊິ່ງມີທີ່ຢູ່ດັ່ງ ຂ້າງລຸ່ມ
ນັ້ນ. ເຖິງວ່າບັນດາທີ່ຢູ່ເຫລົ່ານັ້ນ ອາດຈະມີການປ່ຽນແປງ ແຕ່ມັນກໍຈະຊ່ວຍ
ຊື່ແນະ ໃຫ້ທ່ານສາມາດຊອກຫາ ສາຍຟັນພຶດຕະການສັດ ທີ່ທ່ານຕ້ອງການ.
ທ່ານສາມາດຊອກຫາ ບັນດາທີ່ຢູ່ເຫລົ່ານີ້ໄດ້ (ກຳຫາກມີການປ່ຽນແປງ) ໂດຍ
ທີ່ຢູ່ທາງ ອິນເຕີແນັດ ຂອງອົງການ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳເອດຣ້ອນ (CIAT) ຕາມ
ທີ່ຢູ່ດັ່ງນີ້:

ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ

ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ແຂວງ ຫລວງພະບາງ

ໂທ: (071) 21 2018

ກະລຸນາຕິດຕໍ່ກັບ: ທ່ານ ຈັນພອນ ແກ້ວບົວລະເພັດ

ທ່ານ ແສງປະສິດ ທອງສະຫວັດ

ທ່ານ ເພັງ ຄຳມະວົງ

ກອງສົ່ງເສີມການລ້ຽງສັດ ແລະ ປະມົງ

ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ວຽງຈັນ

ໂທ: (021) 21 5014

ກະລຸນາຕິດຕໍ່ກັບ: ທ່ານ ດຣ. ດຽນ ວັນນະສຸກ

ທ່ານ ວຽງໄຊ ໂພຕະກຸນ

ໄທ

Division of Animal Nutrition
Department of Livestock Development
Phya Thai Road
Bangkok 10400
Thailand

Tel: (66 2) 251 1941
Current contact: Chaisang Phaikaew

Pakchong Animal Nutrition Research Center
Pakchong
Nakornrachasima 30130
Thailand
Tel: (66 44) 311612
Current contact: Ganda Nakamanee

ຫວຽດນາມ

National Institute of Animal Husbandry
Ministry of Agriculture and Rural Development
Thuy Phuong, Tu Liem
Hanoi
Tel: (84 4) 834 4775
Current contact: Le Hoa Binh

College of Agriculture and Forestry
Thu Duc
Ho Chi Minh City
Tel: (84 8) 896 3353
Current contact: Bui Xuan An

Hue University of Agriculture and Forestry
Center for Rural Development in Central Vietnam
24 Phung Hung St.
Hue
Tel: (84 54) 825 049
Current contact: Le Van An

ສໍາລັບການຕິດຕໍ່ທົ່ວໄປ:

CIAT Regional Office
c/o IRRI
Makati Central P.O. Box 3127
1271 Makati City
Philippines
Tel: (63 2) 845 0563
Current contact: Peter Kerridge
Francisco Gabunada Jr.